

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

5.10.2006

Terveys 2006
Hälsa
Health

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksissa 2005

Öppenvårdsbesöken inom primärvården på hälsovårdscentralerna 2005

Hanna Eronen
vv. -27.8.2007
Hannu Rintanen
+358 9 3967 2456
Sanna-Mari Saukkonen
+358 9 3967 2363
Anna Heino
+358 9 3967 2177
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@stakes.fi
Telefax
+358 9 3967 2459

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus-
ja kehittämiskeskus

Forsknings- och utvecklings- cent-
ralen för social- och hälsovården

National Research and Develop-
ment Centre for Welfare and
Health

Puhelin (09) 39 671
Telefon +358 9 396 71
Phone +358 9 396 71

Telefaksi (09) 3967 2459
Telefax +358 9 3967 2459

www.stakes.fi

ISSN 1459-2355 (Internet)

Vuonna 2005 tehtiin yhteensä noin 25 602 000 perusterveydenhuollon avohoitokäyntiä. Käynnit lisääntyivät 2,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Asukasta kohden käyntimäärät pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla. Lääkärikäyntejä tehtiin asukasta kohti 1,8 ja muun terveydenhuollon ammattihenkilökunnan käyntejä 3,1. Yhteensä avohoitokäyntejä tehtiin asukasta kohti 4,9. Lääkärikäyntejä oli kaikista käynneistä 36 % (9 340 500) ja muun terveydenhuollon ammattihenkilökunnan käyntejä oli 64 % (16 621 900). Lääkärikäyntien osuus kaikista käynneistä pysyi lähes samana edelliseen vuoteen verrattuna.

Verrattaessa absoluuttisia lääkärikäyntimääriä ikäryhmittäin edelliseen vuoteen lääkärikäynnit lisääntyivät kaikissa ikäryhmissä. Eniten lääkärikäyntien määrä lisääntyi alle kouluikäisillä. Aikuisväestöstä suurin kasvu lääkäriä käyntien lukumäärässä tapahtui yli 75-vuotiaiden ikäryhmissä.

Sairaanhoitopiireittäin tarkasteltuna eniten lääkärikäyntejä asukasta kohti tehtiin Keski-Suomen ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiireissä (molemmissa 2,2 käyntiä/asukas) ja vähiten Helsingin ja Uudenmaan (1,4 käyntiä/asukas) sekä Vaasan (1,5 käyntiä/asukas) sairaanhoitopiireissä. Eniten lääkärikäyntien määrä oli vähentynyt Kainuun sairaanhoitopiirissä (käyntimäärä 11,9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna) ja lisääntynyt Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (käyntimäärä 9,0 % enemmän kuin vuonna 2004).

Perusterveydenhuollon avohoitokäyntitilasto sisältää lukumäärätiedot avohoitokäynneistä kaikissa Manner-Suomen terveyskeskuksissa.¹ Tiedot on jaoteltu lääkärin ja muun ammattihenkilökunnan käynteihin. Tilasto sisältää myös terveyskeskusten ja terveyskeskuskuntayhtymien oman kunnan asukkaille ja ulkopaikkakuntalaisille tuotetut käynnit jaoteltuna toiminnoittain sekä lääkärikäynnit jaoteltuna ikäryhmittäin.

¹ Mukana ei ole terveyskeskusten tuottamia hammashuollon käyntejä, jotka raportoidaan erillisessä tilastotiedotteessa.

SISÄLLYS

1 AVOHOITOKÄYNNIT TERVEYSKESKUKSISSA VUONNA 2005	3
2 LABORATORIO- JA KUVANTAMISTUTKIMUKSET VUONNA 2005	13
3 KÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT	16
4 LIITTEET	18
LIITE 1. TERVEYSKESKUSTEN TILASTOINNINSSA HUOMIOITAVAA	19

1 AVOHOITOKÄYNNIT TERVEYSKESKUKSISSA VUONNA 2005

Vuonna 2005 tehtiin yhteensä 25 602 399 avohoidon käyntiä. Käynnit lisääntyivät 2,6 % verrattuna edelliseen vuoteen, jolloin avohoitokäyntejä tehtiin yhteensä 24 962 951. Lääkärikäyntien osuus pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna ollen 36,5 % kaikista käynneistä (36,9 % vuonna 2004). Lähes kaksi kolmasosaa käynneistä tehtiin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin luo (63,5 %). Keskimäärin jokainen asukas kävi vuonna 2005 perusterveydenhuollossa lääkärin vastaanotolla 1,8 kertaa ja muun ammattihenkilökunnan luona 3,1 kertaa. Yhteensä lasketuna avohoitokäyntejä tehtiin 4,9 asukasta kohti. Jos asiakas käy samalla käynnillä lääkärin ja jonkun muun ammattihenkilön luona, tilastoon kirjautuu vain lääkärikäynti. (Taulukko 1.)

Toiminnoittain tarkasteltuna äitiysneuvolakäyntien, kouluterveydenhuollon käyntien, opiskelijaterveydenhuollon käyntien, työterveyshuoltokäyntien, kotisairaanhoidokäyntien ja muiden avohoitokäyntien määrä lisääntyi verrattuna vuoteen 2004. Vastaavasti lastenneuvolakäyntien, perhesuunnitteluneuvolakäyntien, mielenterveyskäyntien ja fysioterapiakäyntien määrä väheni hieman viime vuoteen verrattuna. Mielenterveyskäyntien määrän lasku näyttäisi johtuvan yhden suuren kaupungin kirjaamistavan muutoksista.

Äitiysneuvolakäyntejä tehtiin vuonna 2005 yhteensä 1 042 009. Määrä lisääntyi 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna, kun vuotta aikaisemmin käyntimäärä kasvoi 1,3 %. Lääkärikäyntien ja muiden ammattihenkilökunnan käyntien keskinäiset osuudet koko käyntimäärästä pysyivät edellisen vuoden tasolla. Väestömäärään suhteutettuna äitiysneuvolakäyntien määrä pysyi samana kuin vuonna 2004. Lääkärikäyntejä äitiysneuvolassa tehtiin 0,2 ja muun ammattihenkilökunnan käyntejä 0,8 jokaista 15–44-vuotiasta naista kohti.

Lastenneuvolakäyntien määrä pysyi edelleen lähes samana edelliseen vuoteen verrattuna. Käyntejä tehtiin 1 245 233, mikä on 1,2 % vähemmän kuin vuonna 2004. Väestömäärään suhteutettuna käynnit pysyivät kuitenkin samalla tasolla verrattuna edelliseen vuoteen. Jokainen 0–7-vuotias lapsi kävi lastenneuvolassa lääkäriellä keskimäärin 0,6 kertaa ja muun ammattihenkilökunnan luona keskimäärin 2,2 kertaa vuoden 2005 aikana.

Perhesuunnitteluneuvolakäynneiksi tilastoidaan ensisijaisesti ehkäisyneuvolakäynnit. Perhesuunnitteluneuvolakäyntien määrä jatkoi laskuaan vähentyen 5,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2004 käynnit vähenivät 4,8 %. Kaikkiaan perhesuunnitteluneuvolakäyntejä tehtiin 213 087. Lääkärikäyntien osuus kokonaiskäyntimäärästä nousi hieman. Väestömäärään suhteutettuna jokainen 15–44-vuotias nainen kävi perhesuunnitteluneuvolassa lääkärin vastaanotolla 0,07 kertaa ja muun ammattihenkilökunnan luona 0,15 kertaa vuonna 2005. Kaikista perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä perhesuunnitteluneuvolan osuus oli 0,8 %.

Kouluterveydenhuollon käynneiksi tilastoidaan peruskoululaisten ja lukiolaisten käynnit kouluterveydenhuollon vastaanotolla. Kouluterveydenhuollon käyntejä tehtiin yhteensä 1 596 921 vuonna 2005. Määrä nousi 0,2 % verrattuna edelliseen vuoteen. Lääkärikäyntien osuus (10,6 %) pysyi lähes samalla tasolla kuin vuonna 2004. Kaikista perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä kouluterveydenhuollon käyntejä oli 6,2 %. Suhteutettuna kaikkien 7–18-vuotiaiden määrään jokainen kouluikäinen kävi kouluterveydenhuollossa lääkäriellä keskimäärin 0,2 kertaa ja muun ammattihenkilökunnan luona 1,9 kertaa.

Opiskelijaterveydenhuollon käyntejä tehtiin yhteensä 328 344. Käyntimäärä nousi 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lääkärikäyntien ja muun ammattihenkilökunnan käyntien osuudet kaikista opiskelijaterveydenhuollon käynneistä pysyivät vuoden 2004 tasolla. Kaikista vuoden 2005 lääkäri-

käynneistä opiskelijaterveydenhuollon käynntejä oli 0,4 % ja muun ammattihenkilökunnan käynneistä 1,8 %.

Työterveyshuollon käynneillä tarkoitetaan työterveyshuoltolain mukaisia työnantajalta laskutettuja käynntejä. Työterveyshuollon käynnit lisääntyivät edelleen (6,1 %). Edellisenä vuonna kasvua oli 3,7 %. Työterveyshuollon käynneistä 51,0 % (618 538) oli lääkärikäynntejä ja 49,0 % (594 438) muun ammattihenkilökunnan käynntejä. Väestömäärään verrattuna jokainen työikäinen kävi työterveyshuollossa lääkärin ja muun ammattihenkilökunnan vastaanotolla 0,3 kertaa. Kaikista avohoitokäynneistä työterveyshuollon käynntejä oli 4,7 %. Suhteellisissa käyntimäärissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kotisairaanhoidon käynnit lisääntyivät 11,3 % vuonna 2005, kun edellisenä vuonna vähentymistä oli tapahtunut 0,4 %. Kotisairaanhoidon käyntien määrän nousu näyttäisi johtuvan ainakin osittain yhden suuren kaupungin kirjaamistavan muutoksista. Kotisairaanhoidokäynnteihin tilastoidaan käynnit, jotka perustuvat hoito- tai palvelusuunnitelmaan. Käyntien osuus kaikista avohoitokäynneistä oli 15,4 %, mikä on hieman edellistä vuotta enemmän. Kotisairaanhoidon käynneistä vain 1,3 % (52 710) oli lääkärikäynntejä ja 89,7 % (3 883 959) oli muun ammattihenkilöstön suorittamia. Väestömäärään suhteutettuna kotisairaanhoidon käynntejä tehtiin 0,8 asukasta kohti vuonna 2005.

Lääkärille tehtyjä mielenterveyskäynntejä tilastoitiin 97 877 (14,1 % kaikista mielenterveyskäynneistä) ja muulle ammattihenkilökunnalle 594 973 (85,9 % kaikista mielenterveyskäynneistä) vuonna 2005. Mielenterveyskäyntien osuus kaikista avohoitokäynneistä oli lääkärikäynneissä 1,0 % ja muun ammattihenkilöstön käynneissä 3,7 %. Käyntimäärien suhteet eivät juuri muuttuneet edellisestä vuodesta.

Fysioterapiakäynntejä tehtiin 1 388 117 vuonna 2005. Käyntien määrä väheni 3,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Fysioterapiakäyntien määrän melko suuri vaihtelu edellisten vuosien tilastoissa on johtunut todennäköisesti kirjaamistavan muutoksista ryhmäkäyntien kohdalla. Nyt käyntimäärän vaihtelu näyttäisi tasaantuneen, mikä ehkä kertoo yhtenäisemmän tilastointitavan löytymisestä ja tilastojen luotettavuuden parantumisesta. Fysioterapiakäyntien osuus kaikista perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä oli 5,4 % vuonna 2005.

Tilastoitu muu avohoidon pitää sisällään kaikki muut avohoidon toiminnassa syntyneet käynnit, esimerkiksi lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotyön ja erityistyöntekijöiden vastaanottotyön. Muita avohoitokäynntejä tehtiin vuonna 2005 yhteensä 13 946 183, mikä on 2,1 % enemmän kuin vuonna 2004. Lääkärikäyntien osuus oli 56,1 % ja muun ammattihenkilökunnan käyntien osuus 43,9 %. Väestömäärään suhteutettuna muiden avohoidon lääkärikäyntien määrä (1,5 käyntiä asukasta kohti) tai muun henkilökunnan käyntien määrä (1,2 käyntiä asukasta kohti) ei juuri muuttunut vuodesta 2004. Muiden avohoitokäyntien osuus kaikista avohoidon käynneistä oli 54,5 %.

Taulukko 1. Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit vuonna 2005 –
 Tabell 1. Öppenvårdsbesök inom primärvården 2005

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit 2005 - Öppenvårdsbesök inom primärvården 2005	Lääkäri-käynnit - Läkar-besök	Muun ammattihenkilökunnan käynnit - Besök hos annan personal	Käynnit yhteensä - Besök totalt	Lääkäri-käynnit/1000 asukasta ¹⁾ - Läkarbesök/1000 invånare ¹⁾	Muun ammattihenkilökunnan käynnit /1000 asukasta ¹⁾ - Besök hos annan personal/1000 invånare ¹⁾	Käynnit yhteensä, muutos 2004–2005, % - Besök tot., ändring, 2004–2005, %
Aitiysneuvola - Mödrarådgivning	213 494	828 515	1 042 009	216,9	841,7	3,1
Lastenneuvola - Barnrådgivning	257 255	987 978	1 245 233	565,2	2170,6	-1,2
Perhesuunnitteluneuvola - Rådsg. för familjeplanering	70 018	143 069	213 087	71,1	145,4	-5,7
Kouluterveydenhuolto - Skolhälsovård	169 196	1 427 725	1 596 921	222,3	1875,7	0,2
Opiskelijaterveydenhuolto - Studenthälsovård	37 219	291 125	328 344	7,1	55,7	1,7
Työterveyshuolto - Företagshälsovård	618 538	594 438	1 212 976	177,2	170,3	6,1
Kotisairaanhoito - Hemsjukvård	52 710	3 883 959	3 936 669	10,1	742,8	11,3
Mielenterveyshuolto - Mentalvård	97 887	594 973	692 860	18,7	113,8	-8,6
Fysioterapia - Fysioterapi	0	1 388 117	1 388 117	0,0	265,5	-3,5
Muu avohoito - Övrig öppenvård	7 824 205	6 121 978	13 946 183	1496,4	1170,8	2,1
Koko perusterveydenhuolto - Hela primärvården	9 340 522	16 261 877	25 602 399	1786,4	3110,1	2,6

¹⁾ Väestötietoja laskettaessa on käytetty palvelun kohderyhmään suhteutettuja väestöosuusia seuraavasti: äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolakäyntejä on verrattu 15–44-vuotiaiden naisten määrään, lastenneuvolakäyntejä 0–7-vuotiaiden määrään, kouluterveydenhuollon käyntejä 7–18-vuotiaiden määrään ja työterveyshuollon käyntejä 15–64-vuotiaiden määrään. Koko maan väestömäärästä on jätetty Ahvenanmaan väestö pois, koska Ahvenanmaan käyntitiedot eivät ole vertailussa mukana.

Tarkasteltaessa lääkärikäyntien osuuksia toiminnoittain suurin osa (83,8 %) sijoittuu ryhmään muu avohoito. Muun ammattihenkilökunnan käynneistä 37,6 % on tilastoitu kohtaan muut avohoitokäynnit. Seuraavaksi eniten muun ammattihenkilökunnan käyntejä oli kotisairaanhoidossa (23,9 %). (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Lääkärikäyntien ja muiden ammattihenkilökuntakäyntien osuudet toiminnoittain vuonna 2005 –

Tabell 2. Andelar efter funktion för läkarbesök, besök hos annan personal och besök totalt, 2005

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit - <i>Öppenvårdsbesök inom primärvården</i>	Lääkäri- käynnit, % - <i>Läkar- besök, %</i>	Muut ammattihenkilö- kunnan käynnit, % - <i>Besök hos annan personal, %</i>	Käynnit yhteensä, % - <i>Besök totalt, %</i>
Äitiysneuvola - <i>Mödrarådgivning</i>	2,3	5,1	4,1
Lastenneuvola - <i>Barnrådgivning</i>	2,8	6,1	4,9
Perhesuunnitteluneuvola - <i>Rådg. för familjeplanering</i>	0,7	0,9	0,8
Kouluterveydenhuolto - <i>Skolhälsovård</i>	1,8	8,8	6,2
Opiskelijaterveydenhuolto - <i>Studenthälsovård</i>	0,4	1,8	1,3
Työterveyshuolto - <i>Företagshälsovård</i>	6,6	3,7	4,7
Kotisairaanhoito - <i>Hemsjukvård</i>	0,6	23,9	15,4
Mielenterveyshuolto - <i>Mentalvård</i>	1,0	3,7	2,7
Fysioterapia - <i>Fysioterapi</i>	0,0	8,5	5,4
Muu avohoito - <i>Övrig öppenvård</i>	83,8	37,6	54,5
Koko perusterveydenhuolto - <i>Hela primärvården</i>	100,0	100,0	100,0

Toiminnoittain tarkasteltuna vain työterveyshuollon käyntejä ja muita avohoitokäyntejä tehdään lääkärille enemmän kuin muun ammattihenkilökunnan luokse. Sen sijaan äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, kotisairaanhoidossa, mielenterveyshuollossa ja fysioterapiassa käynnit tehdään useammin muiden ammattihenkilöiden kuin lääkärin luokse. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Toiminnoittain eroteltujen käyntien jakautuminen lääkärikäynteihin ja muun ammattihenkilökunnan käynteihin vuonna 2005, % – *Tabell 3. Fördelningen av besök indelade efter funktion i läkarbesök och besök hos annan personal, %, 2005*

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit - <i>Öppenvårdsbesök inom primärvården</i>	Lääkäri- käynnit, % - <i>Läkar- besök, %</i>	Muut ammattihenkilö- kunnan käynnit, % - <i>Besök hos annan personal, %</i>	Käynnit yhteensä, % - <i>Besök totalt, %</i>
Äitiysneuvola - <i>Mödrarådgivning</i>	20,5	79,5	100,0
Lastenneuvola - <i>Barnrådgivning</i>	20,7	79,3	100,0
Perhesuunnitteluneuvola - <i>Rådg. för familjeplanering</i>	32,9	67,1	100,0
Kouluterveydenhuolto - <i>Skolhälsovård</i>	10,6	89,4	100,0
Opiskelijaterveydenhuolto - <i>Studenthälsovård</i>	11,3	88,7	100,0
Työterveyshuolto - <i>Företagshälsovård</i>	51,0	49,0	100,0
Kotisairaanhoido - <i>Hemsjukvård</i>	1,3	98,7	100,0
Mielenterveyshuolto - <i>Mentalvård</i>	14,1	85,9	100,0
Fysioterapia - <i>Fysioterapi</i>	0,0	100,0	100,0
Muu avohoido - <i>Övrig öppenvård</i>	56,1	43,9	100,0
Koko perusterveydenhuolto - <i>Hela primärvården</i>	36,5	63,5	100,0

Ikäryhmittäin tarkasteltuna lääkärikäyntimäärä lisääntyi 2,5 % verrattuna vuoteen 2004. (Taulukko 4.) Laskettaessa lääkärikäyntejä ikäryhmittäin ja toiminnoittain ero koko maan käynneissä (21 207 käyntiä) johtuu siitä, että viime vuotta useampi terveyskeskus tai terveyskeskuskuntayhtymä ei saanut toimitettua lääkärikäyntitietoja ikäryhmittäin oman kunnan potilaista ja ulkokuntalaisista. Tämän lisäksi osa terveyskeskuksista ei toimittanut ikäryhmittäisiä tietoja ulkokuntalaisten lääkärikäynneistä, vaikka toimitti ne oman kunnan potilaiden lääkärikäynneistä. (Liite 1.)

Lääkärikäyntien määrä lisääntyi hieman kaikissa ikäryhmissä. Eniten käynnit lisääntyivät alle 1-vuotiailla (8,6 %). Kun verrataan käyntimääriä tuhatta vastaavan ikäistä kohti vuosina 2004 ja 2005, erot eivät sen sijaan ole suuria. Lääkärikäyntien suhteellinen määrä pysyi samana 7–84-vuotiailla. Lääkärikäyntejä tehtiin edelleen 1,8 asukasta kohden, mikä on sama määrä kuin edellisellä vuonna, vaikka kokonaisikäntimäärä hieman nousikin.

Useimmin lääkäriissä kävivät alle 1-vuotiaat, joilla käyntejä oli keskimäärin 3,4 käyntiä vuoden aikana. Kouluikäisestä eteenpäin käynnit näyttäsivät vähenevän selkeästi alle 2 käyntiin vuodessa, kunnes taas eläkeiässä eli yli 65-vuotiailla käynnit lisääntyivät hieman, keskimäärin 2–3 käyntiin vuodessa.

Taulukko 4. Lääkärikäynnit ja keskimääräiset käyntimäärät asukasta kohti ikäryhmittäin tarkasteltuna vuonna 2005 – Tabell 4. *Läkarbesök och genomsnittligt antalbesök/invånare efter åldergrupp, 2005*

Lääkärikäynnit ikäryhmittäin - <i>Läkar besök efter åldersgrupp</i>	Lääkäri- käynnit - <i>Läkar besök</i>	Lääkäri- käyntejä / asukas - <i>Läkar- besök/ invånare</i>	Keskimääräinen lääkärikäyntien muutos 2004–2005, % - <i>Genomsnittlig ändringar av läkarbesök, %, 2004–2005</i>
Alle 1-vuotiaat - <i>Under 1-åringar</i>	193 688	3,4	8,5
1–6-vuotiaat - <i>1-6-åringar</i>	910 838	2,7	6,8
7–14-vuotiaat - <i>7-14-åringar</i>	617 321	1,2	3,7
15–49-vuotiaat - <i>15-49-åringar</i>	3 571 950	1,5	0,9
50–64-vuotiaat - <i>15-64-åringar</i>	1 849 112	1,7	2,8
65–74-vuotiaat - <i>65-74-åringar</i>	1 082 491	2,4	0,7
75–84-vuotiaat - <i>75-84-åringar</i>	888 644	2,9	4,0
85–99-vuotiaat - <i>85-99-åringar</i>	247 685	2,8	5,5
Kaikki käynnit yhteensä - <i>Alla besök totalt</i>	9 361 729	1,8	2,5

Sairaanhoitopiireittäin tarkasteltuna eniten lääkärikäyntejä asukasta kohti tehtiin Keski-Suomen ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiireissä (molemmissa 2,2 käyntiä/asukas) ja vähiten Helsingin ja Uudenmaan (1,4 käyntiä/asukas) sekä Vaasan (1,5 käyntiä/asukas) sairaanhoitopiireissä. (Taulukko 5.)

Tarkasteltaessa kaikkia käyntejä suhteessa asukaslukuun suurin käyntimäärä oli Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä, jossa käyntejä tehtiin 5,9 asukasta kohti ja pienin käyntimäärä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä, jossa käyntejä asukasta kohti tehtiin vain 4,3. Näin oli myös edellisellä vuonna, vaikka Helsingissä ja Uudellamaalla käynnit asukasta kohti lisääntyivät hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Sairaanhoitopiireittäin tarkasteltuna käyntimäärät nousivat Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Helsingin ja Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Länsi-Pohjan, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Vaasan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiireissä. Suurin käyntimäärän nousu oli Helsingin ja Uudenmaan (9,0 %) sekä Länsi-Pohjan (7,1 %) sairaanhoitopiireissä. Käynnit vähenivät eniten Kainuussa (11,9 %) ja Etelä-Karjalassa (7,1 %).

Taulukko 5. Avohoitokäynnit sairaanhoitopiireittäin vuonna 2005 –
 Tabell 5. Öppenvårdsbesök efter sjukvårdsdistrikt, 2005

Sairaanhoitopiiri - Sjukvårdsdistrikt	Lääkäri- käynnit - Läkar- besök	Muut ammattihenkilö- kunnan käynnit - Besök hos annan personal	Käynnit yhteensä - Besök totalt	Käynnit /asukas - Besök/invånare	Lääkäri- käynnit/asukas - Läkarbesök/invånare	Muutos avohoitokäynneissä 2004–2005, % - Ändring i öppenvårds besök, 2004–2005, %
Etelä-Karjalan shp - Södra Karelen svd	206 176	480 306	686 482	5,3	1,6	-7,1
Etelä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	413 703	670 775	1 084 478	5,6	2,1	0,4
Etelä-Savon shp - Södra Savolax svd	216 029	346 061	562 090	5,4	2,1	2,4
HUS - HND	2 036 106	4 148 620	6 184 726	4,3	1,4	9,0
Itä-Savon shp - Östra Savolax svd	114 593	223 007	337 600	5,4	1,8	-5,4
Kainuun shp - Kajanalands svd	151 159	255 342	406 501	5,0	1,9	-11,9
Kanta-Hämeen shp - Egentliga Tavastlands svd	319 515	484 807	804 322	4,8	1,9	5,2
Keski-Pohjanmaan shp - Mellersta Österbottens svd	145 162	313 106	458 268	5,9	1,9	3,0
Keski-Suomen shp - Mellersta Finlands svd	589 601	900 255	1 489 856	5,6	2,2	-0,5
Kymenlaakson shp - Kymmenedalens svd	335 252	511 901	847 153	4,7	1,9	-6,2
Lapin shp - Lapplands svd	206 181	361 818	567 999	4,8	1,7	-3,4
Länsi-Pohjan shp - Västra Österbottens svd	128 607	208 901	337 508	5,1	1,9	7,1
Pirkanmaan shp - Birkalands svd	978 062	1 476 981	2 455 043	5,3	2,1	3,8
Pohjois-Karjalan shp - Norra Karelen svd	309 022	561 826	870 848	5,1	1,8	1,0
Pohjois-Pohjanmaan shp - Norra Österbottens svd	730 195	1 286 485	2 016 680	5,3	1,9	1,9
Pohjois-Savon shp - Norra Savolax svd	551 480	755 411	1 306 891	5,2	2,2	1,0
Päijät-Hämeen shp - Päijänne- Tavastlands svd	391 688	609 509	1 001 197	4,8	1,9	2,3
Satakunnan shp - Satakunta svd	442 351	758 124	1 200 475	5,3	1,9	-1,1
Vaasan shp - Vasa svd	245 458	571 931	817 389	4,9	1,5	3,2
Varsinais-Suomen shp - Egentliga Finlands svd	830 182	1 336 711	2 166 893	4,7	1,8	3,0

Verrattaessa lääkäriellä käyneiden asiakkaiden määrää asukasluukuun vuoden aikana, suurin lääkäriellä käyneiden määrä vuonna 2005 oli Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä (79,3 % asukkaista). Pienin lääkärin asiakkaiden osuus verrattuna asukasmäärään oli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (53,2 %) Koko maassa lääkärin asiakasmäärät kasvoivat 2,1 %. Suuret asiakasmäärän muutokset tilastoissa Etelä-Karjalan ja Itä-Savon sairaanhoitopiirien kohdalla johtuvat siitä, että muutamia alueen terveyskeskuksista eivät saaneet tilastoitua asiakasmääriä vuonna 2004. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Lääkärin asiakkaat sairaanhoitopiireittäin vuosina 2004–2005 –
 Tabell 6. Läkarens klienter efter sjukvårdsdistrikt 2004–2005

Sairaanhoitopiiri - Sjukvårdsdistrikt	2004		2005		Asiakasmäärän muutos 2004–2005, % - <i>Ändring av antalet klienter 2004–2005, %</i>
	Lääkärin asiakkaita - <i>Läkarens klienter</i>	Asiakkaiden % -osuus sairaanhoitopiirin asukkaista - <i>Klienternas procentandel av invånarna i sjukvårds-distriktet</i>	Lääkärin asiakkaita - <i>Läkarens klienter</i>	Asiakkaiden % -osuus sairaanhoitopiirin asukkaista - <i>Klienternas procentandel av invånarna i sjukvårds-distriktet</i>	
Etelä-Karjalan shp - <i>Södra Karelens svd</i>	60 455	46,9	80 181	62,4	32,6
Etelä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	144 449	74,3	153 703	79,3	6,4
Etelä-Savon shp - <i>Södra Savolax svd</i>	77 977	74,7	75 145	72,5	-3,6
HUS - <i>HND</i>	752 445	52,6	769 193	53,2	2,2
Itä-Savon shp - <i>Östra Savolax svd</i>	21 366	33,1	38 976	62,6	82,4
Kainuun shp - <i>Kajanalands svd</i>	58 961	71,5	53 721	65,8	-8,9
Kanta-Hämeen shp - <i>Egentliga Tavastlands svd</i>	111 179	66,5	111 965	66,5	0,7
Keski-Pohjanmaan shp - <i>Mellersta Österbottens svd</i>	53 345	69,0	56 049	72,3	5,1
Keski-Suomen shp - <i>Mellersta Finlands svd</i>	194 465	72,9	194 875	72,7	0,2
Kymenlaakson shp - <i>Kymmenedalens svd</i>	115 700	63,9	120 743	66,8	4,4
Lapin shp - <i>Lapplands svd</i>	83 962	70,0	84 488	70,8	0,6
Länsi-Pohjan shp - <i>Västra Österbottens svd</i>	52 990	79,4	42 733	64,2	-19,4
Pirkanmaan shp - <i>Birkalands svd</i>	330 348	71,7	335 067	71,8	1,4
Pohjois-Karjalan shp - <i>Norra Karelens svd</i>	123 217	72,2	120 981	71,2	-1,8
Pohjois-Pohjanmaan shp - <i>Norra Österbottens svd</i>	251 708	66,7	252 832	66,2	0,4
Pohjois-Savon shp - <i>Norra Savolax svd</i>	177 235	71,0	183 389	73,3	3,5
Päijät-Hämeen shp - <i>Päijänne- Tavastlands svd</i>	149 226	71,8	144 248	69,3	-3,3
Satakunnan shp - <i>Satakunta svd</i>	162 193	71,2	172 966	76,2	6,6
Vaasan shp - <i>Vasa svd</i>	99 818	60,1	102 119	61,2	2,3
Varsinais-Suomen shp - <i>Egentliga Finlands svd</i>	293 643	64,1	291 562	63,3	-0,7
Koko maa yhteensä * - <i>Hela landet totalt *</i>	3 314 682	63,7	3 384 936	64,7	2,1

* Manner-Suomi - *Fasta Finland*

Toiminnoittain ja sairaanhoitopiireittäin tarkasteltuna opiskelijaterveydenhuollon -, työterveyshuollon -, kotisairaanhoidon - ja mielenterveyskäyntien lukumäärien suuret muutokset selittynevät hyvin pitkälti terveyskeskuksissa tapahtuneilla tilastointikäytäntöjen muutoksilla. Äitiysneuvolakäynnit olivat lisääntyneet eniten Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirissä (16,1 %) ja vähentyneet eniten Kymenlaakson sairaanhoitopiirissä (10,3 %). Lastenneuvolakäyntien määrä kasvoi eniten Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä (5,3 %). Eniten laskua oli Kymenlaakson sairaanhoitopiirissä (10,8 %). Perhesuunnitteluneuvolakäynnit olivat vähentyneet muualla, paitsi Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Vaasan sairaanhoitopiireissä. Kouluterveydenhuollon käynnit olivat lisääntyneet eniten Vaasan sairaanhoitopiirissä (5,9 %) ja vähentyneet Kainuun sairaanhoitopiirissä (12,1 %). (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Avohoitokäynnit toiminnoittain ja sairaanhoitopiireittäin tarkasteltuna vuosina 2004–2005 –
 Tabell 7. Öppenvårdsbesök efter funktion och sjukvårdsdistrikt, 2004–2005

	ÄITTYISNEUVOLAKÄYNNIT - MÖDRARÅDGININGSBESÖK				LASTENNEUVOLAKÄYNNIT - BARNRÅDGININGSBESÖK				PERHESUUNNITTELUNEUVOLA- KÄYNNIT - BESÖK PÅ RÅDGININGSBYRÅ FÖR FAMILJEPLANERING				KOULUTERVEYDENHUOLLON KÄYNNIT - SKOLHÄLSOVÅRDSBESÖK				OPISKELIJATERVEYDENHUOLLON KÄYNNIT - STUDENTHÄLSOVÅRDSBESÖK				TYÖTERVEYDENHUOLLON KÄYNNIT - FÖRETAGSHÄLSOVÅRDSBESÖK			
Sairaanhoidopiiri - Sjukvårdsdistrikt	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005	Käynnit 2005 - Besök 2005	% -osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käynnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004–2005 - Ändring (%) 2004–2005
Etelä-Karjalan shp - Södra Karels svd	21 116	3,1	18 556	13,8	26 969	3,9	26 456	1,9	1 813	0,3	1 659	9,3	37 390	5,4	36 218	3,2	17 746	2,6	14 101	25,8	23 670	3,4	30 172	-21,5
Etelä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	36 283	3,3	36 389	-0,3	51 277	4,7	48 703	5,3	11 289	1,0	11 599	-2,7	57 207	5,3	56 321	1,6	13 208	1,2	15 419	-14,3	85 265	7,9	69 324	23,0
Etelä-Savon shp - Södra Savolax svd	14 491	2,6	13 766	5,3	22 672	4,0	21 884	3,6	7 498	1,3	7 268	3,2	28 442	5,1	28 082	1,3	5 240	0,9	4 784	9,5	28 536	5,1	27 028	5,6
HUS - HND	294 637	4,8	284 027	3,7	357 146	5,8	356 261	0,2	43 365	0,7	43 817	-1,0	467 127	7,6	459 330	1,7	51 556	0,8	50 139	2,8	108 457	1,8	109 299	-0,8
Itä-Savon shp - Östra Savolax svd	7 924	2,3	8 548	-7,3	11 691	3,5	12 718	-8,1	5 370	1,6	5 766	-6,9	21 250	6,3	21 531	-1,3	4 277	1,3	4 561	-6,2	11 375	3,4	11 192	1,6
Kainuun shp - Kajanalands svd	13 432	3,3	13 182	1,9	16 010	3,9	17 260	-7,2	3 156	0,8	3 256	-3,1	19 416	4,8	22 100	-12,1	6 065	1,5	7 080	-14,3	28 817	7,1	29 743	-3,1
Kanta-Hämeen shp - Egentliga Tavastlands svd	27 983	3,5	29 020	-3,6	44 204	5,5	45 629	-3,1	9 327	1,2	10 122	-7,9	51 989	6,5	51 073	1,8	11 513	1,4	12 119	-5,0	37 730	4,7	40 810	-7,5
Keski-Pohjanmaan shp - Mellersta Österbottens svd	17 078	3,7	16 605	2,8	20 168	4,4	20 610	-2,1	4 282	0,9	4 761	-10,1	26 347	5,7	26 101	0,9	7 111	1,6	7 106	0,1	35 754	7,8	33 968	5,3
Keski-Suomen shp - Mellersta Finlands svd	51 840	3,5	51 630	0,4	64 142	4,3	67 052	-4,3	19 794	1,3	21 161	-6,5	71 643	4,8	73 049	-1,9	17 108	1,1	17 956	-4,7	95 467	6,4	84 763	12,6
Kymenlaakson shp - Kymmenedalens svd	24 649	2,9	27 488	-10,3	37 529	4,4	42 092	-10,8	6 140	0,7	7 599	-19,2	49 058	5,8	49 113	-0,1	13 207	1,6	12 529	5,4	14 761	1,7	16 725	-11,7
Lapin shp - Lapplands svd	18 904	3,3	20 264	-6,7	24 867	4,4	24 658	0,8	5 726	1,0	6 558	-12,7	32 045	5,6	32 883	-2,5	8 915	1,6	9 501	-6,2	12 799	2,3	11 391	12,4
Länsi-Pohjan shp - Västra Österbottens svd	12 292	3,6	10 585	16,1	14 710	4,4	15 590	-5,6	3 365	1,0	3 632	-7,4	20 782	6,2	21 386	-2,8	7 294	2,2	6 691	9,0	20 471	6,1	19 455	5,2
Pirkanmaan shp - Birkalands svd	95 088	3,9	92 073	3,3	123 907	5,0	122 765	0,9	12 912	0,5	14 081	-8,3	150 231	6,1	144 291	4,1	41 284	1,7	40 992	0,7	166 507	6,8	144 153	15,5
Pohjois-Karjalan shp - Norra Karels svd	28 484	3,3	26 926	5,8	36 350	4,2	37 335	-2,6	13 509	1,6	13 670	-1,2	51 179	5,9	51 861	-1,3	11 148	1,3	10 761	3,6	44 142	5,1	43 154	2,3
Pohjois-Pohjanmaan shp - Norra Österbottens svd	93 394	4,6	93 502	-0,1	105 180	5,2	104 510	0,6	8 591	0,4	10 498	-18,2	115 722	5,7	116 511	-0,7	26 483	1,3	28 452	-6,9	86 569	4,3	79 708	8,6
Pohjois-Savon shp - Norra Savolax svd	44 996	3,4	46 247	-2,7	53 255	4,1	55 450	-4,0	11 070	0,8	11 877	-6,8	71 540	5,5	72 456	-1,3	16 309	1,2	31 824	-48,8	69 765	5,3	71 083	-1,9
Päijät-Hämeen shp - Päijänne-Tavastlands svd	39 386	3,9	38 144	3,3	51 881	5,2	52 161	-0,5	9 954	1,0	10 615	-6,2	66 462	6,6	67 684	-1,8	9 643	1,0	9 486	1,7	67 838	6,8	64 158	5,7
Satakunnan shp - Satakunta svd	38 449	3,2	38 418	0,1	52 987	4,4	53 466	-0,9	11 070	0,9	11 590	-4,5	76 925	6,4	74 490	3,3	18 569	1,5	17 594	5,5	85 925	7,2	83 389	3,0
Vaasan shp - Vasa svd	34 934	4,3	31 637	10,4	43 092	5,3	42 891	0,5	7 933	1,0	7 657	3,6	47 545	5,8	44 902	5,9	9 323	1,1	8 772	6,3	38 382	4,7	35 567	7,9
Varsinais-Suomen shp - Egentliga Finlands svd	126 649	5,8	114 028	11,1	87 196	4,0	93 483	-6,7	16 923	0,8	18 826	-10,1	134 621	6,2	144 434	-6,8	32 345	1,5	31 329	3,2	150 746	7,0	137 675	9,5
Koko maa yhteensä* - Hela landet totalt*	1 042 009	4,1	1 011 035	3,1	1 245 233	4,9	1 260 974	-1,2	213 087	0,8	226 012	-5,7	1 596 921	6,2	1 593 816	0,2	328 344	1,3	341 196	-3,8	1 212 976	4,7	1 142 757	6,1

* Manner-Suomi - Fasta Finland

Taulukko 7. jatkuu - Tabell 7. fortsätter

	KOTISAIRAANHOIDON KÄYNNIT - HEMSJUKVÅRDSBESÖK				MIELENTERVEYSKÄYNNIT - MENTALVÅRDSBESÖK				FYSIOTERAPIAKÄYNNIT - FYSIOTERAPI				MUUT AVOHOITOKÄYNNIT - ÖVRIGA ÖPPENVÅRDSBESÖK				KAIKKI AVOHOITOKÄYNNIT - ALLA ÖPPENVÅRDSBESÖK		
Sairaanhoidopiiri - Sjukvårdsdistrikt	Käymnit 2005 - Besök 2005	%-osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 - Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käymnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004-2005 - Ändring (%) 2004-2005	Käymnit 2005 - Besök 2005	%-osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 - Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käymnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004-2005 - Ändring (%) 2004-2005	Käymnit 2005 - Besök 2005	%-osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 - Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käymnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004-2005 - Ändring (%) 2004-2005	Käymnit 2005 - Besök 2005	%-osuus kaikista avohoitokäynneistä 2005 - Procentdel av alla öppenvårdsbesök 2005	Käymnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004-2005 - Ändring (%) 2004-2005	Käymnit 2005 - Besök 2005	Käymnit 2004 - Besök 2004	Muutos (%) 2004-2005 - Ändring (%) 2004-2005
Etelä-Karjalan shp - Södra Karelen svd	122 071	17,8	114 059	7,0	44 928	6,5	44 355	1,3	54 024	7,9	46 478	16,2	336 755	49,1	406 694	-17,2	686 482	738 748	-7,1
Etelä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	121 263	11,2	123 960	-2,2	22 137	2,0	23 846	-7,2	61 835	5,7	67 507	-8,4	624 714	57,6	627 279	-0,4	1 084 478	1 080 347	0,4
Etelä-Savon shp - Södra Savolax svd	109 925	19,6	101 944	7,8	32 634	5,8	33 393	-2,3	34 844	6,2	35 965	-3,1	277 808	49,4	275 017	1,0	562 090	549 131	2,4
HUS - HND	1 389 962	22,5	933 511	48,9	27 214	0,4	92 395	-70,5	289 929	4,7	308 789	-6,1	3 155 333	51,0	3 035 127	4,0	6 184 726	5 672 695	9,0
Itä-Savon shp - Östra Savolax svd	61 283	18,2	67 337	-9,0	13 146	3,9	14 045	-6,4	14 233	4,2	17 619	-19,2	187 051	55,4	193 414	-3,3	337 600	356 731	-5,4
Kainuun shp - Kajanalands svd	18 004	4,4	59 221	-69,6	34 834	8,6	34 101	2,1	8 779	2,2	33 952	-74,1	257 988	63,5	241 514	6,8	406 501	461 409	-11,9
Kanta-Hämeen shp - Egentliga Tavastlands svd	99 849	12,4	86 978	14,8	3 203	0,4	2 609	22,8	32 178	4,0	33 006	-2,5	486 346	60,5	453 389	7,3	804 322	764 755	5,2
Keski-Pohjanmaan shp - Mellersta Österbottens svd	60 919	13,3	58 960	3,3	2 347	0,5	2 138	9,8	19 005	4,1	21 502	-11,6	265 257	57,9	253 117	4,8	458 268	444 868	3,0
Keski-Suomen shp - Mellersta Finlands svd	176 793	11,9	196 994	-10,3	66 199	4,4	70 484	-6,1	92 848	6,2	83 968	10,6	834 022	56,0	830 672	0,4	1 489 856	1 497 729	-0,5
Kymenlaakson shp - Kymmenedagens svd	163 897	19,3	149 032	10,0	46 024	5,4	37 335	23,3	39 882	4,7	53 381	-25,3	452 006	53,4	507 842	-11,0	847 153	903 136	-6,2
Lapin shp - Lapplands svd	56 775	10,0	50 860	11,6	30 490	5,4	26 105	16,8	36 873	6,5	32 074	15,0	340 605	60,0	373 418	-8,8	567 999	587 712	-3,4
Länsi-Pohjan shp - Västra Österbottens svd	25 204	7,5	26 492	-4,9	13 164	3,9	13 673	-3,7	10 811	3,2	10 328	4,7	209 415	62,0	187 410	11,7	337 508	315 242	7,1
Pirkanmaan shp - Birkalands svd	297 064	12,1	262 061	13,4	109 572	4,5	119 450	-8,3	142 839	5,8	134 460	6,2	1 315 639	53,6	1 291 904	1,8	2 455 043	2 366 230	3,8
Pohjois-Karjalan shp - Norra Karelen svd	102 981	11,8	99 438	3,6	38 509	4,4	37 499	2,7	64 499	7,4	64 871	-0,6	480 047	55,1	477 042	0,6	870 848	862 557	1,0
Pohjois-Pohjanmaan shp - Norra Österbottens svd	273 236	13,5	285 407	-4,3	133 262	6,6	131 593	1,3	94 484	4,7	95 570	-1,1	1 079 759	53,5	1 033 208	4,5	2 016 680	1 978 959	1,9
Pohjois-Savon shp - Norra Savolax svd	145 257	11,1	168 259	-13,7	35 480	2,7	39 149	-9,4	83 203	6,4	106 044	-21,5	776 016	59,4	691 782	12,2	1 306 891	1 294 171	1,0
Päijät-Hämeen shp - Päijänne-Tavastlands svd	143 073	14,3	129 278	10,7	7 924	0,8	7 616	4,0	32 423	3,2	36 588	-11,4	572 613	57,2	563 187	1,7	1 001 197	978 917	2,3
Satakunnan shp - Satakunta svd	143 912	12,0	171 880	-16,3	7 108	0,6	5 913	20,2	86 182	7,2	83 853	2,8	679 348	56,6	672 881	1,0	1 200 475	1 213 474	-1,1
Vaasan shp - Vasa svd	102 350	12,5	104 595	-2,1	1 245	0,2	850	46,5	54 005	6,6	52 252	3,4	478 580	58,5	462 584	3,5	817 389	791 707	3,2
Varsinais-Suomen shp - Egentliga Finlands svd	322 851	14,9	346 249	-6,8	23 440	1,1	21 178	10,7	135 241	6,2	112 892	19,8	1 136 881	52,5	1 084 339	4,8	2 166 893	2 104 433	3,0
Koko maa yhteensä* - Hela landet totalt*	3 936 669	15,4	3 536 515	11,3	692 860	2,7	757 727	-8,6	1 388 117	5,4	1 431 099	-3,0	13 946 183	54,5	13 661 820	2,1	25 602 399	24 962 951	2,6

* Manner-Suomi - Fasta Finland

2 LABORATORIO- JA KUVANTAMISTUTKIMUKSET VUONNA 2005

Tilastoitavaksi laboratoriotutkimukseksi on määritelty kokonaisuus, johon sisältyy tutkimusmääräys, näytteen otto, näytteen tutkiminen ja vastauksen antaminen asiakkaalle. Tilastoitavaksi kuvantamistutkimukseksi on puolestaan määritelty toimenpidekokonaisuus, jolla asiakkaan terveydentilaa selvitetään erilaisin kuvantamiskeinoin ja joka esiintyy radiologisten tutkimusten nimikkeistössä. Tutkimukset on jaoteltu itse tuotettuihin, ostettuihin ja myytyihin tutkimuksiin.

Laboratoriotutkimuslukumäärä kerätään eriteltynä kliiniseen kemiaan, kliiniseen mikrobiologiaan, kliiniseen patologiaan, kliiniseen fysiologiaan, kliiniseen neurofysiologiaan ja muihin tutkimuksiin. Kuvantamistutkimusten tilastoinnissa tehdään erottelu natiiviröntgentutkimuksiin ja muihin tutkimuksiin. Tiedot kerätään terveyskeskustasolla, ei kunnittain. Mikäli terveyskeskuksen kirjanpidosta ei ole saatavilla tarkkoja tilastotietoja, pyydetään määrät arvioimaan tiedonkeruulomakkeen erilliseen kohtaan.

Koko maan tasolla 29,5 % laboratoriotutkimuksista ja 20,0 % kuvantamistutkimuksista perustuu terveyskeskuksen antamaan arvioon, koska tarkkoja lukumääriä ei ole tilastoitu. Laboratoriotutkimuksista itse tuotetuista palveluista arvioon perustuu vain 5,2 %, mutta myydyissä palveluissa arvioidujen tutkimusten osuus on 33,5 % ja ostetuissa palveluissa 39,4 %. Kuvantamistutkimuksissa koko maan tasolla itse tuotettujen palveluiden määrästä arvioon perustuu 2,3 %, myydyistä kuvantamispalveluista 6,8 % ja ostetuista kuvantamispalveluista 47,2 %.

Verrattaessa vuoden 2004 laboratoriotutkimusten määrää vuoden 2005 itse tuotettuihin laboratoriotutkimuksiin tutkimusmäärä oli koko maan tasolla noussut 10,7 %. Koska vuosi 2004 oli ensimmäinen kun laboratoriotietoja kerättiin Stakesiin, ovat luvut tarkentuneet vuoden 2005 tietojen keruussa edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä tilastoinnin tarkentumisesta johtuen on joidenkin sairaanhoitopiirien kohdalla havaittavissa suuriakin muutoksia tutkimuskäyntien määrässä vertailuvuosien 2004 ja 2005 välillä.

Taulukko 8. Laboratoriotutkimukset vuosina 2004–2005 –
 Tabell 8. Laboratorieundersökningar 2004–2005

Sairaanhoitopiiri - Sjukvårdsdistrikt	Laboratorio- tutkimukset 2004 - Laboratorie- undersökningar, 2004	Itse tuotetut laboratoriotutkimukset 2005 - Laboratorie- undersökningar, egen verksamhet, 2005	Myydyt laboratoriotutkimukset 2005 - Laboratorie- undersökningar, köpta tjänster, 2005	Ostetut laboratoriotutkimukset 2005 - Laboratorie- undersökningar, sålda tjänster, 2005	Tutkimukset yhteensä muutos 2004–2005, % (itse tuotetut) - Undersökningar tot., ändring 2004–2005, % (egen verksamhet)
Etä-Karjalan shp - Södra Karelen svd	588 775	438 236	25 654	250 155	-25,6
Etä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	763 284	895 003	3 229	298 694	17,3
Etä-Savon shp - Södra Savolax svd	277 675	286 474	14 156	251 579	3,2
HUS - HND	1 535 892	2 571 436	114 833	3 380 378	67,4
Itä-Savon shp - Östra Savolax svd	173 488	119 854	6 229	177 357	-30,9
Kainuun shp - Kajanalands svd	285 991	576 355	0	21 112	101,5
Kanta-Hämeen shp - Egentliga Tavastlands svd	153 714	117 621	8 236	552 756	-23,5
Keski-Pohjanmaan shp - Mellersta Österbottens svd	227 521	374 198	1 027	356 642	64,5
Keski-Suomen shp - Mellersta Finlands svd	868 735	954 559	42 533	556 822	9,9
Kymenlaakson shp - Kymmenedalens svd	508 946	373 659	7 120	344 432	-26,6
Lapin shp - Lapplands svd	468 214	460 326	3 294	613 285	-1,7
Länsi-Pohjan shp - Västra Österbottens svd	259 735	211 058	1 061	13 474	-18,7
Pirkanmaan shp - Birkalands svd	125 202	381 135	10 582	1 861 904	204,4
Pohjois-Karjalan shp - Norra Karelen svd	726 392	583 459	34 607	460 601	-19,7
Pohjois-Pohjanmaan shp - Norra Österbottens svd	1 368 245	1 489 459	97 724	938 829	8,9
Pohjois-Savon shp - Norra Savolax svd	809 678	813 990	17 835	1 002 373	0,5
Päijät-Hämeen shp - Päijänne- Tavastlands svd	1 004 170	849 264	114 899	220 685	-15,4
Satakunnan shp - Satakunta svd	1 171 389	1 036 240	53 567	443 581	-11,5
Vaasan shp - Vasa svd	399 474	511 224	10 500	287 637	28,0
Varsinais-Suomen shp - Egentliga Finlands svd	551 587	534 589	70 600	1 904 094	-3,1
Koko maa yhteensä * - Hela landet totalt *	12 268 107	13 578 139	637 686	13 936 390	10,7

* Manner-Suomi - Fasta Finland

Vuonna 2005 kuvantamistutkimukset lisääntyivät 1,8 % verrattuna vuoteen 2004.

Itse tuotetuista kuvantamispalveluista 89,9 % oli natiivitutkimuksia ja 10,1 % oli muita kuvantamistutkimuksia. Myydyistä kuvantamispalveluista 87,1 % ja ostetuista palveluista 72,7 % oli natiivitutkimuksia. Myydyistä palveluista 12,9 % ja ostetuista palveluista 27,3 % oli muita kuvantamistutkimuksia.

Koska vuosi 2004 oli ensimmäinen vuosi kun kuvantamistutkimustietoja kerättiin Stakesiin, ovat myös nämä luvut tarkentuneet vuoden 2005 tietojen keruussa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 9. Kuvantamistutkimukset vuosina 2004–2005 –
 Tabell 9. Avbildningsundersökningar 2004–2005

Sairaanhoidopiiri - Sjukvårdsdistrikt	Kuvantamis- tutkimukset 2004 - Avbildnings- undersökningar, 2004	Itse tuotetut kuvantamis- tutkimukset 2005 - Avbildnings- undersökningar, egen verksamhet, 2005	Myydyt kuvantamis- tutkimukset 2005 - Avbildnings- undersökningar, köpta tjänster, 2005	Ostetut kuvantamis- tutkimukset 2005 - Avbildnings- undersökningar, sällda tjänster, 2005	Tutkimukset yhteensä muutos 2004–2005, % (itse tuotetut) - Undersökningar tot., ändring 2004–2005, % (egen verksamhet)
Etelä-Karjalan shp - Södra Karelen svd	29 826	33 999	3 938	4 070	14,0
Etelä-Pohjanmaan shp - Södra Österbottens svd	62 940	66 655	5 241	15 560	5,9
Etelä-Savon shp - Södra Savolax svd	34 904	32 297	1 237	4 223	-7,5
HUS - HND	97 074	86 820	5 541	204 798	-10,6
Itä-Savon shp - Östra Savolax svd	19 100	16 152	981	1 844	-15,4
Kainuun shp - Kajanalands svd	27 385	26 566	0	0	-3,0
Kanta-Hämeen shp - Egentliga Tavastlands svd	31 257	31 612	1 669	3 714	1,1
Keski-Pohjanmaan shp - Mellersta Österbottens svd	21 216	37 369	2 900	166 876	76,1
Keski-Suomen shp - Mellersta Finlands svd	81 255	90 324	4 464	5 111	11,2
Kymenlaakson shp - Kymmenedagens svd	19 503	37 169	771	12 333	90,6
Lapin shp - Lapplands svd	297 293	273 891	3 820	36 310	-7,9
Länsi-Pohjan shp - Västra Österbottens svd	14 380	13 167	924	1 795	-8,4
Pirkanmaan shp - Birkalands svd	102 146	134 830	7 961	26 499	32,0
Pohjois-Karjalan shp - Norra Karelen svd	45 140	40 224	4 484	19 415	-10,9
Pohjois-Pohjanmaan shp - Norra Österbottens svd	135 737	131 696	18 401	28 847	-3,0
Pohjois-Savon shp - Norra Savolax svd	87 211	88 074	3 188	22 058	1,0
Päijät-Hämeen shp - Päijänne- Tavastlands svd	53 750	55 078	4 701	1 514	2,5
Satakunnan shp - Satakunta svd	83 510	70 215	4 870	15 196	-15,9
Vaasan shp - Vasa svd	33 681	39 861	728	1 765	18,3
Varsinais-Suomen shp - Egentliga Finlands svd	43 029	38 487	2 542	83 942	-10,6
Koko maa yhteensä * - Hela landet totalt *	1 320 337	1 344 486	78 361	655 870	1,8

* Manner-Suomi - Fasta Finland

Terveyskeskuksilta saatujen lisätietojen perusteella laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia myytiin muun muassa muille kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille lääkäreille. Laboratoriopalveluita ostettiin esimerkiksi yliopistosairaaloista, keskussairaaloista ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Laboratoriotutkimuksia ei välttämättä saatu tietojärjestelmästä eriteltyinä tilastoihin pyydettyssä muodossa. Lisäksi tutkimusten jaottelussa itse tuotettuihin ja ostettuihin oli epäselvyyttä esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa näyte otetaan omassa terveyskeskuksessa ja näytteen analysointi ostetaan toiselta palvelun tuottajalta. Laboratorio- ja kuvantamistutkimusten tilastoiminen ja tilastoinnin ohjeistus vaatiikin tarkennuksia tulevina vuosina.

3 KÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT

Asiakaspalvelujen ostot: Oman terveystieteellisen ulkopuolelta, esimerkiksi yksityiseltä tai toiselta julkiselta palvelujen tuottajalta, hankitut palvelut. Asiakaspalvelut ovat ns. lopputuotepalveluja, jotka kunta on ostanut kuntalaiselle joltain muulta palvelun tuottajalta sen sijaan, että olisi tuottanut palvelun itse. Asiakaspalveluita eivät ole sellaiset palvelut, jotka kunta ostaa "itselleen" (ei siis suoraan kuntalaiselle) käyttääkseen niitä tuotannontekijänä omassa palvelutuotannossaan, esimerkiksi keikkalääkärin palvelut.

Asiakkaiden/potilaiden lukumäärä: Asiakkaiden/potilaiden ikäryhmittäiset lukumäärät muodostuvat vuoden aikana lääkärin palvelujen piirissä olleiden henkilöiden lukumäärästä. Yksi asiakas/potilas = yksi henkilötunnus.

Avohoitokäynti: Asiakkaan/potilaan terveyden- ja sairaanhoitokäynti vastaanotolla tai terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama käynti asiakkaan/potilaan luona. Avohoitokäyntejä ovat erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus-, rokotus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen (esimerkiksi lääkärintodistukset). Tässä tilastossa avohoitokäynteihin ei oteta mukaan laboratorio- ja radiologian yksikköön tehtyjä käyntejä.

Fysioterapiakäynti: Fysioterapiakäynteihin tilastoidaan fysioterapian avohoitokäynnit, jotka sisältävät fysioterapiahenkilöstön tekemää tutkimusta, hoitoa ja neuvontaa. Apuvälineiden luovutus- käynnit lasketaan fysioterapiakäynteiksi, jos niiden aikana jokin em. ehdoista täyttyy.

Hammashuollon käynti: Käynti hammaslääkärin, hammashuoltajan/suuhygienistin ja hammashoitajan luona. Hammashuollon käynnit eritellään ikäryhmittäin 0–17-vuotiaisiin, 18–55-vuotiaisiin ja 56 ja yli 56-vuotiaisiin potilaan/asiakkaan kulloisenkin iän mukaan.

Itse tuotetut palvelut: Kaikki kunnan/kuntayhtymän omien toimintayksiköiden tuottamat palvelut. Itse tuotetut palvelut sisältävät sekä oman kunnan/kuntayhtymän asukkaille tuotetut että ulkopuolisille tuotetut (=myytyt) palvelut, mutta ei muilta palveluntuottajalta ostettuja asiakaspalveluja.

Kouluterveydenhuollon käynti: Kouluterveydenhuollon terveydenhoito- ja sairaanhoitokäynteihin lasketaan kuuluvaksi myös koulussa suoritettavat 6–7-vuotiaiden käynnit.

Kotisairaanhoidon käynti: Kotisairaanhoitokäynteihin tilastoidaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan perustuvat kotisairaanhoitokäynnit. Kotihoitoyksiköissä, joissa kotipalvelu ja sairaanhoito on yhdistetty, tilastoinnissa pyritään erittelemään kotisairaanhoitokäyntien lukumäärä. Jos se ei ole mahdollista, kotihoitokäyntien määrästä pyydetään arvioimaan kotisairaanhoidonkäyntien lukumäärä. Kotisairaanhoidon yöpartiokäynnit, jotka ostetaan yksityiseltä palvelun tuottajalta, tilastoidaan ostetuiksi käynteiksi. Jos taas yöpartiokäynnin suorittaa terveystieteellisen oma henkilöstö, se tilastoidaan kunnan/kuntayhtymän itse tuottamaksi kotisairaanhoidon käynniksi.

Mielenterveyskäynti: Mielenterveyskäynteihin tilastoidaan käynnit, jotka ovat erikoissairaanhoitosta perusterveydenhuoltoon siirtynyttä mielenterveystyötä (mielenterveystoimistot).

Muut avohoitokäynnit: Muut käynnit -kohtaan tilastoidaan kaikessa muussa avohoidon toiminnassa syntyneet käynnit (esimerkiksi lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotyö, erityistyöntekijöiden vastaanottotyö ja päihdehuollon vastaanottotyö).

Opiskelijaterveydenhuollon käynti: Opiskelijaterveydenhuollon käynteihin tilastoidaan kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetuissa oppilaitoksissa opiskelevien opiskelijoiden

suorittamat käynnit. Em. kohdassa tarkoitetut oppilaitokset on lueteltu kansanterveysasetuksen 3 §:ssä.

Perhesuunnitteluneuvolakäynti: Perhesuunnitteluneuvolakäynneiksi tilastoidaan ensisijaisesti ehkäisyneuvolakäynnit.

Päivystyskäynti: Käynneillä ilta- yö-, viikonloppu- ja juhlapyhäpäivystykseen tarkoitetaan niitä käyntejä lääkärin vastaanotolle tai lääkärin käyntejä potilaan luo, jotka tapahtuvat arkisin illalla tai yöllä terveyskeskuspäivystykseen sekä käyntejä viikonloppu- tai juhlapyhäpäivystykseen

Päivävastaanottokäynti: Päiväaikana päivystyksenä tai ajanvarausvastaanotolla syntynyt käynti.

Päivä- ja yösairaanhoito: Terveyskeskusten päiväsairaanhoidon käynnit ja erillisten päiväsairaalayksiköiden käynnit tai vastaavasti yöllä annettu hoito.

Ryhmäkäynti: Ryhmään osallistuvan henkilön yksi osallistumiskerta. Ryhmäkäyntejä kertyy sama määrä kuin ryhmässä on osallistujia. Ryhmällä ei tässä tarkoiteta yleisöluentoja, omatoimista harjoittelua ryhmätilassa tai vastaavia tilaisuuksia, joissa ohjaajalla ei ole henkilökohtaista kontaktia ryhmän jäseniin tai joissa osallistujia ei pystytä identifioimaan.

Työterveyshuollon käynti: Työterveyshuollon käynteihin tilastoidaan työterveyshuoltolain 12 §:n ja 14 §:n mukaiset työnantajalta laskutetut käynnit. Käynteihin tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden käynnit terveydenhuollon ammattihenkilöiden luo ja ammattihenkilöiden tekemät käynnit asiakkaan/potilaan luo, mutta ei kuitenkaan työpaikkaselvityksiä tai työpaikkakäyntejä.

Ulkokuntalaisten käynnit: Kunnat tuottavat palveluja pääasiassa oman kuntansa asukkaille, mutta usein osan palveluista käyttävät ulkokuntalaiset. Kun itse tuotetuista palveluista vähennetään myydyt palvelut, jäljelle jää kunnan kuntalaisille tuottamien palvelujen määrä. Kuntayhtymä ei tuota palveluja siinä mielessä itselleen kuin kunta tuottaa (kuntalaisille) vaan kuntayhtymä myy kaikki itse tuottamansa palvelut. Jokainen ostettu palvelu on aina jonkin toisen tuottajan itse tuottama ja myymä. Myyty palvelu on aina itse tuotettu ja joltain toiselta laskutettu.

Yhteispäivystys: Kun kaksi tai useampi kunta järjestää yhteispäivystyksen ja kunnan asiakkaat hoidetaan toisen kunnan/kuntayhtymän terveysasemalla, päivystyksen järjestävä kunta kirjaa nämä käynnit itse tuotetuiksi, myydyiksi palveluiksi ja ulkokuntalaisten käynneiksi. Potilaan kotikunta kirjaa nämä käynnit ostoiksi.

Yksilökäynti: Potilaan/asiakkaan käynti työntekijän luona tai työntekijän käynti potilaan/asiakkaan luona. Käynti edellyttää potilaan ja asiakkaan välistä kontaktia. Poikkeuksen tekevät omaisten käynnit ilman potilasta, mikäli potilas ei pysty vastaamaan hoidostaan (esim. lapsipotilaat).

Tiedonkeruun tarkempi ohjeistus ja lomakepohjat löytyvät osoitteesta:
<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/index.htm>

4 LIITTEET

Seuraavat liitetaulukot löytyvät internetistä osoitteesta:

http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/terveyspalvelut/avohoitokaynnit/perusterveydenhuolto_liitteet.htm

Taulukko 1. Kuntakohtaiset oman kunnan asukkaiden tekemät avohoitokäynnit suhteutettuna asukaslukuun 2005

Taulukko 2. Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksittain ja kunnittain 2005

Taulukko 3. Äitiys-, lasten- ja perhesuunnitteluneuvolakäynnit terveyskeskuksittain 2005

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit toiminnoittain, terveyskeskuksittain ja kunnittain 2005

Taulukko 4. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit terveyskeskuksittain 2005

Taulukko 5. Työterveydenhuollon käynnit terveyskeskuksittain 2005 ja 2004

Taulukko 6. Kotisairaanhoidokäynnit terveyskeskuksittain 2005

Taulukko 7. Mielenterveyskäynnit terveyskeskuksittain 2005

Taulukko 8. Fysioterapiakäynnit terveyskeskuksittain 2005

Taulukko 9. Muut avohoitokäynnit terveyskeskuksittain 2005

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit lääkärille terveyskeskuksittain, kunnittain ja ikäryhmittäin 2004–2005

Taulukko 10. Alle 1-vuotiaat

Taulukko 11. 1–6-vuotiaat

Taulukko 12. 7–14-vuotiaat

Taulukko 13. 15–49-vuotiaat

Taulukko 14. 50–64-vuotiaat

Taulukko 15. 65–74-vuotiaat

Taulukko 16. 75–84-vuotiaat

Taulukko 17. 85 ja yli 85-vuotiaat

LIITE 1. TERVEYSKESKUSTEN TILASTOINNISSA HUOMIOITAVAA

Terveyskeskus	Terveyskeskus-numero	Lisätiedot
ELIMÄEN TERVEYSKESKUS	90119	Kotisairaanhoidokäynnit sisältävät kotihoidon ja kotisairaanhoidon. Erittely mahdotonta, koska käynneillä pääosin kumpaakin toimintaa.
HANKASALMEN TERVEYSKESKUS	90140	Asiakkaiden ja potilaiden lukumääriä ei voida ilmoittaa, koska potilastietojärjestelmä vaihtui kesken vuotta 1.4.2005. Ksh on sos.toimen vastuualueella eikä tilastoja ole enää saatavissa uudesta potilastietojärjestelmästä. Työterveyshuollon käyntejä ei saada uuden järjestelmän käyttöönottoaiheen ongelmien vuoksi.
HELSINGIN TERVEYSKESKUS	90152	Vuoden 2005 alusta on kotipalvelu yhdistetty terveyskeskuksen alaisuuteen. Tässä yhteydessä on n. 70 prosenttia käynneistä kirjautunut kotisairaanhoidokäynneiksi, vaikka niihin sisältyisikin kotipalvelutehtäviä.
HÄRKÄTIEN TERVEYSKESKUS	90689	Muissa avohoitokäynneissä mukana psykologi ja puheterapiakäynnit, mitä ei aikaisemmin ole laskettu.
IKAALISTEN TERVEYSKESKUS	90168	Päivystyskäytännöt muuttuneet. Mielenterveystoimisto oli kaupungin toimintana vain osan vuotta (1.1. - 31.5.2005) ja siirtyi takaisin Pirkanmaan sairaanhoitopiirille.
ILMAJOEN TERVEYSKESKUS	90169	Työterv.huollon käyntejä tilastoitunut myös avosairaanhitoon. TTH muu ammattiho s.m.yös tth-fysioterapeutin tilastot.
INIÖN TERVEYSKESKUS	90173	Kirjaamistavasta johtuen ikäryhmittäisiä lääkärikäyntejä ja lääkärin asiakasmääriä ei saada.
KAINUUN TERVEYDENHUOLTOALUE	90730	Työterv.huolto hoidettu Kajaanin työterveyshuollon toimesta.
KANGASALAN SEUDUN TERVEYSKESKUS	90616	Tilastossa käyttämämme ikäryhmät ovat: 7-18-vuotiaat, 19-54-vuotiaat ja 55-64-vuotiaat. Koulu ja opiskelijaterveydenhuollon luvut on yhdistetty.
KANGASNIEMEN TERVEYSKESKUS	90210	Työterveyshuollon lääkärikäynnit sis. 354 päivystyskäyntiä.
KARJALOHJAN TERVEYSKESKUS	90218	Ikäryhmittäisiä jaottelua ei saada.
KAUHAJOEN TERVEYSKESKUS	90226	Mielenterveyskäyntejä lääkäreillä eikä opiskelijaterveydenhuoltokäyntejä kirjata erikseen. Työterveyshuollon käyntejä sisältyy myös muu avohoitokäynti -ryhmään.
KAUNIAISTEN TERVEYSKESKUS	90228	Ksh:ssa ollut ilmeisesti jonkin verran vääriä tilastointia 2004. TTH käynneistä osa Muut kunnat -lomakkeella.
KIIMINGIN TERVEYSKESKUS	90247	Kotisairaanhoidon käynnit sis. 3 sairaanhoitajan käynnit. Ksh organisatorisesti kuitenkin sos.toimeen kuuluva toiminto.
KINNULAN TERVEYSKESKUS	90248	Työterv.huolto ja fys.terapia ostopalveluna.
KOILLIS-SAVON TERVEYSKESKUS	90720	Mielenterveyskäynnit ovat psykologin käyntejä, mielenterveysneuvolan käynnit tilastoitu muut avohoitokäynnit -kohtaan.
KORPPOON TERVEYSKESKUS	90265	Asiakaslukumäärää ei saada tilastoitua.
KURIKAN TERVEYSKESKUS	90283	Kotisairaanhoidon henkilökunnan käyttötilasto Kotihoidon tilastojen mukana.
KUUSAMON TERVEYSKESKUS	90286	Päivystyskäynneissä lisäystä. Kuusamon hoitaa lähikuntien Posio ja Taivalkoski arkiyöpäivystykset.
LAPPAJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90304	Muista avohoitokäynneistä ei saa eroteltua ulkokuntalaisten käyntejä.
LAPUAN TERVEYSKESKUS	90308	Mielenterveyskäyntejä ei ole tilastoitu. Ovat sisältyneet muihin käynteihin esim. opiskelijaterveydenhuollon käynteihin.
LOVIISANSEUDUN TERVEYSKESKUS	90637	Päivystyskäytännöt muuttuneet.
LUOTEIS-SATAKUNNAN TERVEYSKESKUS	90680	Lääkärikäynnit tilastoituneet lastenneuvola, äitiysneuvola ym. avoterv.huollon käyntien osalta väärin. Kokonaismäärät kuitenkin ok.
LUUMÄEN TERVEYSKESKUS	90338	Kotisairaanhito ja kotipalvelu yhdistetty, kotisairaanhoidon tietoja ei saada eroteltua. Mielenterveyspalveluihin saatu lisäresursseja.
LÄNGELMÄEN TERVEYSKESKUS	90340	Längelmäki on Jämsän sopimuskunta.
MUHOKSEN TERVEYSKESKUS	90357	Ulkopaikkakuntalaisten kouluterveydenhuollon sekä opiskelijaterveydenhuollon käynnit tilastoitu kohtaan kouluterveydenhuolto. Kotisairaanhoidon käynnit tilastoitu kotihoidon yhteiseen tilastoon
NOKIAN TERVEYSKESKUS	90375	Lääkärien neuvolakäynnit lisääntyneet tarkentuneen kirjauksen takia. Fysioterapiakäynteihin kirjaantunut aiemmin vääriä tietoja, jonka vuoksi lukumäärä aiempaa pienempi vuonna 2005.
ORIVEDEN TERVEYSKESKUS	90388	Fysioterapiaryhmiä ollut vähemmän kuin v.2004.
OULUN TERVEYSKESKUS	90390	Mielenterveystyö ja fysioterapia: 2004 virheelliset luvut, päihdevaastanotto (A-klinikka ja nuorten päihdeasema) ei ole mukana; erik.lääk.käynnit mukana 15 786; mtt-käynnit omaa erik.sairaanhitoa
OUTOKUMMUN TERVEYSKESKUS	90289	Kotisairaanhito ilmoittaa omat tilastonsa.
PAIMION-SAVON TERVEYSKESKUS	90644	Kotisairaanhoidon tuottaa Savon kunta itse.
PARKANON TERVEYSKESKUS	90399	Ikäryhmittäiset käyntitiedot v. 2005 arvioita, sillä ohjelmasta ei saatavissa vertailukelpoisia lukuja.
PIELAVEDEN JA KEITILEEN TERVEYSKESKUS	90642	Sama asiakas on voinut kirjaantua kahteen eri ikäryhmään, todellinen asiakkaiden määrä 714.
PORIN TERVEYSKESKUS	90424	Kotisairaanhito palveluissa muutos edelliseen vuoteen johtuen palvelujen uudelleenjärjestelyistä sosiaalitoimen kanssa.
PORVOON SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS	90426	Luvut ovat osittain arvioita, koska tilastointijärjestelmä on muuttunut vuoden aikana. Asiakkaa ja potilaita ovat 10 kk:Ita, tarkkoja lukuja ei ole saatavissa.
PUDASJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90429	Vuonna 2004 mielenterveyskäynteihin sisältyvät myös kasvatus- ja perheneuvolan käynnit. Vuonna 2005 ne on laskettu muihin avohoitokäynteihin.
PYHÄJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90440	Neuvolakäyntien kirjaustavoissa muutoksia. Kotisairaanhito on nykyään kotihoitoa, kirjaustavat erilaiset.
PYHÄSELÄN TERVEYSKESKUS	90444	Muut avohoitokäynnit lisääntyneet, koska kaikki lääkärintervit olleet täytettyinä koko vuoden ja vastaanottotoimintaan kohdennettu yksi sairaanhoitaja lisää.
PÖYTYÄN TERVEYSKESKUS	90649	Karinaisten ja Pöytyän kunnat yhtyivät 1.1.05. Tällöin myös kotisairaanhito siirtyi entisen Karinaisten osalta Pöytyän kunnan kotihoitoon.
RAUTJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90460	Mielenterveystyön käynnit sis. 2926 käyntiä psykiatrisessa kuntoutusyksikössä.
SALON SEUDUN TERVEYSKESKUS	90719	Äitiysneuvola-, lastenneuvola-, perhesuunnitteluneuvola- ja kouluterveydenhuoltokäynnit on laskettu yhteen väestövastuuneuvolakäynneiksi kohtaan äitiysneuvolakäynnit.
SASTAMALAN TERVEYSKESKUS	90729	Osa alkuvuoden kotisairaanhoidokäynneistä puuttuu tietojärjestelmä uudistuksesta johtuen. Päivystyskäynnit vähentyneet, koska Kiikoinen, Lavia, Suodenniemi ja Mouhijärvi ostaneet aiemmin päivystyksen Vammalan ja Äetsän tk:Ita. Nyt kaikki em. kunnat Sastamalan ky:ssä.
SAVONLINNAN TERVEYSKESKUS	90706	Asiakkaat ja potilaat lukumäärä: vain terveyskeskusasiakkaat, yhteispäivystys eri tietokannassa, tietoja ei voi yhdistää. (Yhteispäivystyksessä ollut asiakkaita yhteensä 3044).
SEINÄJOEN SEUDUN TERVEYSKESKUS	90683	Seinäjoki ja Peräseinäjoki yhdistyivät 1.1.2005.
SIILINJÄRVEN JA MAANINGAN TERVEYSKESKUS	90632	Kuntien kotipalveluista ja terveydenhuollon kuntayhtymän kotisairaanhoidosta on muodostettu kotihoidon yksikkö. Käyntejä ei voida eritellä. Peruskunnat antavat kotihoidon luvut.
SIMON TERVEYSKESKUS	90495	Mielenterveyshuollossa resurssit lisääntyneet.
SIUNTION TERVEYSKESKUS	90499	Työterveyshuolto ostettu yksityiseltä yritykseltä.
SOMERON TERVEYSKESKUS	90631	Kotisairaanhoidon kohdalla lisätty henkilöstöresursseja. Myös tilastointiohjelma on muuttunut, kotisairaanhoidon käynnit tilastoidaan tarkemmin, Samoin muut avohoitokäynnit, muu ammattihenkilökunta; sairaanhoitajien vastaanottoa on lisätty.

SUOMENNIEMEN TERVEYSKESKUS	90514	Suomenniemiellä ei ole omaa terveyskeskusta; ostaa suurimman osan perusterveydenhuollon palveluista
SYSMÄN TERVEYSKESKUS	90519	Päivystys on siirtynyt vuoden alkupuolella Heinolan terveyskeskukseen, yöpäivystys Päijät-Hämeen keskussairaalaan.2 lääkärin virkaa avoimina.
SÄKYLÄN JA KÖYLIÖN TERVEYSKESKUS		Asiakkaiden/potilaiden lkm yhteensä 3508. Sama potilas ilm. voi olla kahdessa eri ikäryhmässä sen mukaan, minkä ikäisenä käynyt.
SÄRKISALON TERVEYSKESKUS	90521	Kaikki muu ostetaan Perniöltä, omaa toimintaa vain kotisairaanhoido.
TAIVALKOSKEN TERVEYSKESKUS	90527	Ulkopaikkakuntalaisten ikäjakauma ei tiedossa.
TAMPEREEN TERVEYSKESKUS	90532	Käyntien lisääntyminen edell. vuodesta johtuu mm. seuraavista: Työterveyshuoltoon liitettiin 1.7.2005 henkilökunnan työterveysasema. Kotisairaanhoidossa ja fysioterapiassa oli v. 2004 atk-järjestelmän muutos, ja käyntien kirjauksissa oli puutteita.
TOHMJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90540	Tohmajärvi ja Vartsilä yhdistyivät yhdeksi kunnaksi 1.1.2005.
TORNION TERVEYSKESKUS	90543	Käynnit yö-, viikonloppu- ja juhlapäiväpäivystykseen perustuu vielä osittain arvioon, ainoastaan loppu vuosi Torniossa on eritelty ko.käynnit tilastoinnissa.
TUUSULAN TERVEYSKESKUS	90550	Kotisairaanhoidokäynnit arvioitu n. 30 % kaikista kotihoidon käynneistä.
UUDENKAUPUNGIN TERVEYSKESKUS	90686	Kotisairaanhoido arvioitu, koska on yhdessä kotihoitona.
VELKUAN TERVEYSKESKUS	90577	Muut palvelut Velkuan kunta ostanut Raision terveyskeskuksesta
VESILAHDEN TERVEYSKESKUS	90579	Asiakkaiden lukumääriä ei voitu eritellä, koska potilastietojärjestelmä tuli vasta käyttöön vuodesta 2006 alkaen. Työterveyshuollon eikä ilta-, yö- ja viikonloppukäyntien asiakkaiden lukumäärää ei voitu luokitella.
ÄHTÄRINJÄRVEN TERVEYSKESKUS	90640	Kotisairaanhoido siirtynyt Soinin Kunnalle 1.11.2004 alkaen. Työnantajan maksamat sair.hoitokäynnit muista avohoitokäynneistä työterveyshuollon käynneiksi .
ÄÄNESEUDUN TERVEYSKESKUS	90618	6-vuotiaiden tarkastukset siirretty pääsääntöisesti kouluterveydenhoitajan tehtäväksi.

Öppenvårdsbesöken inom primärvården på hälsovårdscentralerna 2005

Hanna Eronen

Hannu Rintanen
+358 9 3967 2456Sanna-Mari Saukkonen
+358 9 3967 2363Anna Heino
+358 9 3967 2177Sähköposti:
etunimi.sukunimi@stakes.fiTelefax
+358 9 3967 2459Sosiaali- ja terveystieteen
tutkimus- ja kehittämiskeskusForsknings- och utvecklings-
centralen för social- och
hälsovårdenNational Research and
Development Centre for
Welfare and HealthPuhelin (09) 39 671
Telefon +358 9 396 71
Phone +358 9 396 71Telefaksi (09) 3967 2459
Telefax +358 9 3967 2459

www.stakes.fi

ISSN 1459-2355 (Internet)

ISSN 1459-2347

(painettu - printed)

År 2005 gjordes sammanlagt 25 602 000 öppenvårdsbesök inom primärvården. Antalet besök ökade 2,6 procent från året innan, men antalet besök per invånare var på nästan samma nivå som föregående år. Antalet läkarbesök per invånare var 1,8 och antalet besök hos annan hälso- och sjukvårdspersonal 3,1. Sammanlagt gjordes 4,9 öppenvårdsbesök per invånare. Läkarbesöken utgjorde 36 procent (9 340 500) av alla besök och besöken hos annan hälso- och sjukvårdspersonal utgjorde 64 procent (16 621 900). Andelen läkarbesök av alla besök var nästan densamma som året innan.

När det absoluta antalet läkarbesök per åldersgrupp jämförs med föregående års, framgår det att antalet läkarbesök ökade i nästan alla åldersgrupper. Antalet läkarbesök ökade mest bland barn under skolåldern. Bland vuxna ökade antalet läkarbesök mest i åldersgrupperna över 75 år.

När det gäller sjukvårdsdistrikt gjordes flest läkarbesök per invånare i Mellersta Finlands och Norra Savolax sjukvårdsdistrikt (i båda 2,2 besök/invånare) och minst i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (1,4 besök/invånare) och Vasa sjukvårdsdistrikt (1,5 besök/invånare). Mest hade antalet läkarbesök minskat i Kajanalands sjukvårdsdistrikt (antalet besök var 11,9 procent mindre än året innan), medan det hade ökat mest i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (9,0 procent mer besök än 2004).

Statistiken över öppenvårdsbesök inom primärvården innehåller uppgifter om antal öppenvårdsbesök på alla hälsovårdscentraler i Fasta Finland.¹ Uppgifterna har delats in i besök hos läkare och annan personal. Statistiken omfattar både de egna kommuninvånarnas och icke-ortsbornas besök på hälsovårdscentraler och samkommunernas hälsovårdscentraler indelade efter verksamhet samt läkarbesöken indelade efter åldersgrupp.

¹ Tandvårdsbesök på hälsovårdscentraler ingår inte. Dessa besök redovisas i ett annat statistikmeddelande.

INNEHÅLL

1 ÖPPENVÅRDSBESÖK VID HÄLSOVÅRDSCENTRALER 2005	23
2 LABORATORIE- OCH AVBILDNINGSSUNDERSÖKNINGAR 2005	26
3 BEGREPP OCH DEFINITIONER	27
4 BILAGOR	29
BILAGA 1. ATT OBSERVERA I HÄLSOVÅRDSCENTRALERNAS STATISTIK	30

1 ÖPPENVÅRDSBESÖK VID HÄLSOVÅRDSCENTRALER 2005

År 2005 gjordes sammanlagt 25 602 399 öppenvårdsbesök. Antalet besök ökade med 2,6 procent jämfört med föregående år, när totalt 24 962 951 öppenvårdsbesök gjordes. Antalet läkarbesök var på samma nivå som året innan, nämligen 36,5 procent av alla besök (36,9 procent 2004). Nästan två tredjedelar av besöken gjordes hos annan hälso- och sjukvårdspersonal än läkare (63,5 procent). År 2005 besökte varje invånare primärvårdens läkarmottagning i snitt 1,8 gånger och annan personal 3,1 gånger. Sammanlagt gjordes 4,9 öppenvårdsbesök per invånare. Om patienten under samma besök besöker både läkare och annan personal, registreras endast läkarbesöket i statistiken. (Tabell 1.)

När man utgår från verksamhetstyp, ökade antalet besök på rådgivningsbyrå för mödravård samt inom skolhälsovården, studenthälsovården, företagshälsovården och hemsjukvården jämfört med 2004. Likaså ökade antalet andra öppenvårdsbesök. På motsvarande sätt minskade antalet besök lite på rådgivningsbyrå för barnavård och rådgivningsbyrå för familjeplanering liksom antalet mentalvårdsbesök och fysioterapibesök jämfört med föregående år. Minskningen av antalet mentalvårdsbesök ser ut att bero på att en stor stads registreringsrutiner ändrats.

År 2005 gjordes 1 042 009 besök på rådgivningsbyrå för mödravård. Antalet ökade med 3,1 procent jämfört med föregående år, medan besöksantalet ökade 1,3 procent ett år tidigare. De respektive andelarna för besök hos läkare och hos annan personal av det totala antalet besök förblev på samma nivå som året innan. Antalet besök på rådgivningsbyrå för mödravård i förhållande till befolkningmängden var detsamma som 2004. Per varje kvinna i åldern 15–44 år gjordes 0,2 läkarbesök på rådgivningsbyrå för mödravård och 0,8 besök hos annan personal.

Antalet besök på rådgivningsbyrå för barnavård var nästan detsamma som året innan. Antalet besök uppgick till 1 245 233, vilket är 1,2 procent mindre än 2004. I relation till befolkningmängden var antalet besök emellertid på samma nivå som året innan. Varje barn i åldern 0–7 år besökte läkare på rådgivningsbyrå för barnavård i snitt 0,6 gånger och annan personal i snitt 2,2 gånger under 2005.

Som besök på rådgivningsbyrå för familjeplanering statistikförs främst besök på preventivrådgivningsbyrå. Antalet besök på rådgivningsbyrå för familjeplanering fortsatte att minska och minskade 5,7 procent jämfört med föregående år. År 2004 minskade antalet besök 4,8 procent. Totalt gjordes 213 087 besök på rådgivningsbyråer för familjeplanering. Andelen läkarbesök av det totala antalet besök ökade lite. I förhållande till befolkningmängden besökte varje kvinna i åldern 15–44 år läkarmottagningen på rådgivningsbyrån för familjeplanering 0,07 gånger och annan personal 0,15 gånger år 2005. Av alla öppenvårdsbesök inom primärvården utgjorde andelen för rådgivningsbyråer för familjeplanering 0,8 procent.

Som skolhälsovårdsbesök statistikförs grundskole- och gymnasieelevers besök på skolhälsovårdens mottagning. År 2005 gjordes 1 596 921 besök hos skolhälsovården. Antalet besök ökade 0,2 procent från året innan. Läkarbesökens andel (10,6 procent) var på nästan samma nivå som 2004. Av alla öppenvårdsbesök inom primärvården var 6,2 procent skolhälsovårdsbesök. I förhållande till antalet 7–18-åringar besökte varje skolelev skolhälsovårdens läkare i snitt 0,2 gånger och annan personal 1,9 gånger.

Totalt gjordes 328 344 besök hos studenthälsovården. Antalet besök ökade med 1,7 procent från året innan. De respektive andelarna för besök hos läkare och hos annan personal av det totala antalet studenthälsovårdsbesök förblev på samma nivå som 2004. Av alla läkarbesök och besök hos annan personal gjordes 0,4 procent respektive 1,8 procent hos studenthälsovården.

Med företagshälsovårdsbesök avses besök enligt lagen om företagshälsovård, vilka arbetsgivaren faktureras för. Antalet företagshälsovårdsbesök fortsatte att öka (6,1 procent). Föregående år var ökningen 3,7 procent. Av företagshälsovårdsbesöken var 51,0 procent (618 538) läkarbesök och 49,0 procent (594 438) besök hos annan personal. Vid jämförelse med befolkningmängden besökte varje person i arbetsför ålder läkare och annan personal inom företagshälsovården 0,3 gånger. Av alla öppenvårdsbesök gjordes 4,7 procent inom företagshälsovården. De relativa besöksantalen har inte ändrats nämnvärt.

År 2005 ökade antalet hemsjukvårdsbesök med 11,3 procent, när det minskat 0,4 procent året innan. Ökningen av antalet hemsjukvårdsbesök ser ut att åtminstone delvis bero på att en stor stads registreringsrutiner ändrats. Som hemsjukvårdsbesök registreras besök enligt vård- eller serviceplanen. Andelen besök av alla öppenvårdsbesök var 15,4 procent, vilket är lite mer än föregående år. Av hemsjukvårdsbesöken var endast 1,3 procent (52 710) besök av läkare och 89,7 procent (3 883 959) besök av annan personal. I förhållande till befolkningmängden gjordes 0,8 hemsjukvårdsbesök per invånare år 2005.

Antalet mentalvårdsbesök hos läkare var 97 877 (14,1 procent av alla mentalvårdsbesök) och hos annan personal 594 973 (85,9 procent av alla mentalvårdsbesök) år 2005. Andelen mentalvårdsbesök av alla öppenvårdsbesök utgjorde 1,0 procent av läkarbesöken och 3,7 procent av besöken hos annan personal. Besöksantalsandelarna hade inte just förändrats från året innan.

År 2005 var antalet fysioterapibesök 1 388 117. Det var 3,5 procent mindre än året innan. Den rätt stora variationen i fysioterapibesök i tidigare års statistik har förmodligen berott på att registreringssätten ändrats för gruppbesök. Nu verkar variationen i besöksantalen ha stabiliserats, vilket kanske tyder på att man hittat ett mer enhetligt statistikföringssätt och på att statistikens tillförlitlighet förbättrats. Andelen fysioterapibesök av alla öppenvårdsbesök inom primärvården var 5,4 procent år 2005.

I statistiken inbegriper alla övriga öppenvårdsbesök t.ex. arbete som läkare och sjukskötare utför på en mottagning och mottagningsarbete som specialutbildad personal utför. År 2005 var antalet övriga öppenvårdsbesök totalt 13 946 183, vilket är 2,1 procent mer än 2004. Andelen läkarbesök var 56,1 procent och andelen annan personal var 43,9 procent. I förhållande till befolkningmängden var antalet läkarbesök inom öppenvården (1,5 besök per invånare) eller besök hos annan personal (1,2 besök per invånare) ganska oförändrat jämfört med 2004. Andelen övriga öppenvårdsbesök av alla öppenvårdsbesök var 54,5 procent.

När andelarna för läkarbesök analyseras efter verksamhetstyp, framgår det att största delen (83,8 procent) hör till gruppen övrig öppenvård. Totalt 37,6 procent av besöken hos annan personal har statistikförts som övriga öppenvårdsbesök. Näst mest besök hos annan personal finns inom hemsjukvården (23,9 procent). (Tabell 2.)

När företagshälsovårdsbesöken och besöken hos annan personal analyseras efter verksamhetstyp, visar det sig att antalet besök hos läkare är större än antalet besök hos annan personal. Men vid rådgivningsbyråer för mödravård och familjeplanering, skolhälsovård, studenthälsovård, hemsjukvård, mentalvård och fysioterapi görs mer besök hos annan personal än hos läkare. (Tabell 3.)

När antalet läkarbesök analyseras med utgångspunkt i åldersgrupperna, visar det sig att det ökat med 2,5 procent jämfört med 2004. (Tabell 4.) Skillnaden mellan antalet läkarbesök per åldersgrupp och per verksamhetstyp för hela landets del (21 207 besök) beror på att flera hälsovårdscentraler eller hälsovårdscentralssamkommuner inte lämnade in uppgifter om läkarbesök per åldersgrupp för den egna kommunens patienter och patienter från andra kommuner. Dessutom lämnade en del av

hälsovårdscentralerna inte in uppgifter indelade efter åldergrupp om läkarbesök som invånare från andra kommuner gjort, även om de lämnade in uppgifter om läkarbesök som den egna kommunens invånare gjort. (Bilaga 1.)

Antalet läkarbesök ökade lite i alla åldergrupper. Mest ökade antalet besök i åldersgruppen under 1 år (8,6 procent). När besöksantalen per 1 000 personer i samma ålder 2004 och 2005 jämförs, är skillnaderna dock inte stora. Det relativa antalet läkarbesök är detsamma för åldrarna 7–84 år. Det gjordes fortfarande 1,8 läkarbesök per invånare, vilket är samma antal som året innan, trots att det totala antalet besök ökade lite.

Oftast besöker under 1-åringar läkare. De gjorde i snitt 3,4 besök per år. Från och med skolåldern minskar antalet besök klart till under 2 besök per år, tills det åter i pensionsåldern, dvs. i åldersgruppen över 65 år, ökar lite till 2–3 besök per år.

Med utgångspunkt i sjukvårdsdistrikten gjordes flest läkarbesök per invånare i Mellersta Finlands och Norra Savolax sjukvårdsdistrikt (i båda 2,2 besök/invånare) och minst i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (1,4 besök/invånare) och Vasa sjukvårdsdistrikt (1,5 besök/invånare). (Tabell 5.)

När alla besök analyseras i förhållande till invånarantalet hade Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt det största besöksantalet. Det var 5,9 besök per invånare. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt hade det minsta besöksantalet, nämligen bara 4,3 besök per invånare. Så här var det också året innan, trots att antalet besök per invånare i Helsingfors och Nyland ökade lite jämfört med föregående år.

När man utgår från sjukvårdsdistrikt, ökade antalet besök i Södra Österbottens, Södra Savolax, Helsingfors och Nylands, Centrala Tavastlands, Mellersta Österbottens, Länsi-Pohja, Birkalands, Norra Karelen, Norra Österbottens, Norra Savolax, Päijät-Häme, Vasa och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. Den största ökningen av antalet besök hade Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (9,0 procent) och Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt (7,1 procent). Antalet besök minskade mest i Kajanalands (11,9 procent) och Södra Karelen (7,1 procent).

När man jämför antalet patienter som besökt läkare under året med invånarantalet, hade Syd-Österbottens sjukvårdsdistrikt det största antalet läkarbesök (79,3 procent av invånarna) år 2005. Den minsta andelen läkarpatienter i jämförelse med invånarantalet hade Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (53,2 procent). I hela landet ökade antalen läkarpatienter med 2,1 procent. De stora variationerna i antalet patienter i statistiken över Södra Karelen och Östra Savolax sjukvårdsdistrikt beror på att vissa av deras hälsovårdscentraler inte statistikförde antalet patienter år 2004. (Tabell 6.)

När man utgår från verksamhetstyp och sjukvårdsdistrikt, torde de stora variationerna i antalet besök inom studenthälso-, företagshälso-, hemsjuk- och mentalvård bero i stor utsträckning på att hälsovårdscentralernas statistiskföringsrutiner ändrats. Besöken på rådgivningsbyråer för barnavård hade ökat mest i Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt (16,1 procent) och minskat mest i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt (10,3 procent). Antalet besök på rådgivningsbyråer för barnavård ökade mest i Syd-Österbottens sjukvårdsdistrikt (5,3 procent). Mest minskade antalet i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt (10,8 procent). Antalet besök på rådgivningsbyråer för familjeplanering hade minskat, utom i Södra Karelen, Södra Savolax och Vasa sjukvårdsdistrikt. Antalet besök hos skolhälsovården hade ökat mest i Vasa sjukvårdsdistrikt (5,9 procent) och minskat i Kajanalands sjukvårdsdistrikt (12,1 procent). (Tabell 7.)

2 LABORATORIE- OCH AVBILDNINGSENDERSÖKNINGAR 2005

En laboratorieundersökning som ska statistikföras omfattar remiss, provtagning, undersökning av provet och svar till patienten. En utbildningsundersökning som ska statistikföras inbegriper för sin del åtgärder genom vilka patientens hälsotillstånd utreds med hjälp av bilddiagnostik och som anges i klassifikationen av radiologiska undersökningar och åtgärder. Undersökningarna har delats in i producerade, köpta och sålda undersökningar.

Antalet laboratorieundersökningar samlas in indelat efter klinisk kemi, klinisk mikrobiologi, klinisk patologi, klinisk fysiologi, klinisk neurofysiologi och andra undersökningar. Statistiken över utbildningsundersökningar är indelad i röntgenundersökningar utan kontrastmedel och andra undersökningar. Uppgifterna samlas in på hälsocentralnivå och inte per kommun. Om det inte går att få exakta statistikuppgifter ur hälsovårdscentralens register, ska en uppskattning av antalet anges på en separat plats i datainsamlingsformuläret.

För hela landets del är 29,5 procent av laboratorieundersökningarna och 20,0 procent av utbildningsundersökningarna hälsovårdscentralernas uppskattningar, eftersom exakta sifferuppgifter inte finns att tillgå. När det gäller laboratorieundersökningar är endast 5,2 procent av uppgifterna om tjänster som man själv producerat uppskattningar, medan andelen är 33,5 procent för sålda tjänster och 39,4 procent för köpta tjänster. I fråga om utbildningsundersökningar är 2,3 procent av antalet tjänster man producerat själv i hela landet uppskattningar, medan motsvarande andel för sålda utbildningstjänster är 6,8 procent och för köpta utbildningstjänster 47,2 procent.

När antalet laboratorieundersökningar 2004 jämförs med antalet laboratorieundersökningar som man själv producerat 2005, hade antalet undersökningar ökat med 10,7 procent i hela landet. Eftersom Stakes samlade in uppgifter om laboratorieundersökningar för första gången år 2004, är uppgifterna i datainsamlingen 2005 mer exakta än föregående års uppgifter. På grund av preciseringen har vissa sjukvårdsdistrikt stora variationer i antalet undersökningsbesök när 2004 och 2005 jämförs.

År 2005 ökade utbildningsundersökningarna med 1,8 procent jämfört med 2004.

Totalt 89,9 procent av den egna verksamhetens utbildningstjänster var röntgenundersökningar utan kontrastmedel och 10,1 procent var andra utbildningsundersökningar. Av de sålda utbildningstjänsterna var 87,1 procent och av de köpta tjänsterna 72,7 procent röntgenundersökningar utan kontrastmedel. Av de sålda tjänsterna var 12,9 procent och av de köpta tjänsterna var 27,3 procent andra utbildningsundersökningar.

Eftersom Stakes samlade in uppgifter om utbildningsundersökningar för första gången år 2004, är även dessa uppgifter mer exakta än föregående års uppgifter.

Enligt de uppgifter som hälsovårdscentralerna uppgett såldes laboratorie- och utbildningsundersökningar bland annat till kommuner, samkommuner och privata läkare. Laboratorietjänster köptes till exempel av universitetssjukhus, centralsjukhus och privata serviceproducenter. Laboratorieundersökningarna kunde inte alltid fås ur datasystemen specificerade i lämplig form för statistiken. Dessutom förekom oklarheter angående indelningen i egen verksamhet och köpta tjänster, till exempel i sådana situationer där provet tas vid den egna hälsovårdscentralen men provanalysen köps av en annan serviceproducent. Därför krävs preciseringar i anvisningarna för hur laboratorie- och utbildningsundersökningar ska statistikföras samt statistiken utarbetas.

3 BEGREPP OCH DEFINITIONER

Köp av patient/klienttjänster: Tjänster som införskaffats från en annan part än den egna hälsovårdscentralen, t.ex. från en privat serviceproducent eller en annan serviceproducent inom den offentliga sektorn. Patient/klienttjänsterna är så kallade slutprodukttjänster, som kommunen har köpt för en kommuninvånare av en annan serviceproducent i stället för att producera tjänsten själv. Patient/klienttjänsterna omfattar inte sådana tjänster som kommunen köper åt "sig själv" (således inte direkt till kommuninvånaren) för att använda dem som en produktionsfaktor i sin egen serviceproduktion, t.ex. hyrläkares tjänster.

Patient/klientantal: Antalet besök per åldersgrupp under året är detsamma som antalet personer som har erhållit läkarnas tjänster. En patient/klient = en personbeteckning.

Besök i öppenvård Patienters/klienters hälso- och sjukvårdsbesök på mottagningar eller besök som yrkesutbildad hälso- och sjukvårdspersonal gör hos en patient/klient. Som öppenvårdsbesök klassificeras olika besök på mottagningar, besök för hälsokontroll, vaccinering eller screening och besök för utredning av hälsotillståndet (läkarintyg etc.). I denna statistik inbegriper öppenvårdsbesök inte besök till laboratorie- och radiologienheten.

Fysioterapibesök: Som fysioterapibesök statistikförs öppenvårdsbesök där undersökning, vård och rådgivning utförs av fysioterapipersonal. När syftet med besöket är överlåtelse av hjälpmedel, är det ett fysioterapibesök om något av ovannämnda villkor uppfylls.

Tandvårdsbesök: Besök hos tandläkare, tandhygienist/munhygienist eller tandskötare. Tandvårdsbesöken specificeras enligt åldersgrupperna 0–17 år, 18–55 år samt 56 år och över utifrån patientens/klientens ålder vid varje enskilt besök.

Tjänster som har producerats själv: Alla de tjänster som kommunens/samkommunens egna verksamhetsenheter har producerat. Tjänsterna omfattar både de tjänster som har producerats för invånarna i den egna kommunen/samkommunen samt sådana tjänster som har producerats för (=sålts till) invånare i andra kommuner. Den omfattar inte patient/klienttjänster som man har köpt av andra serviceproducenter.

Skolhälsovårdsbesök: Skolhälsovården omfattar också antalet hälso- och sjukvårdsbesök för 6–7-åringar i skolan.

Hemsjukvårdsbesök: Antalet besök inom hemsjukvården omfattar hemsjukvårdsbesök enligt klientens vård- och serviceplan. I hemvårdsenheter där man slagit samman hemservice och hemsjukvård strävar man efter att i statistiken specificera antalet hemsjukvårdsbesök. Om detta inte är möjligt, uppskattas antalet hemsjukvårdsbesök av hemvårdsbesöken. De besök som en nattpatrull inom hemsjukvården gör och som man köper av en privat serviceproducent statistikförs som köpta besök. Om nattbesöket utförs av hälsovårdscentralens egen personal statistikförs det som ett hemsjukvårdsbesök som kommunen/samkommunen själv har producerat.

Mentalvårdsbesök: Antalet besök omfattar de besök inom mentalvårdsarbetet (mentalvårdsbyråerna) som har överförs från den specialiserade sjukvården till primärvården.

Övriga öppenvårdsbesök: Övrig öppenvårdsverksamhet (t.ex. arbete som läkare och sjukskötare utför på en mottagning, mottagningsarbete som specialutbildad personal utför och mottagning inom missbrukarvården) statistikförs som övriga öppenvårdsbesök.

Studenthälsovårdsbesök: Antalet besök för studerande som studerar vid de läroanstalter som avses i 14 § 1 mom. 6 punkten i folkhälsolagen. Nämnda läroanstalter listas i 3 § i folkhälsoförordningen.

Besök på rådgivningsbyrå för familjeplanering: Som besök på rådgivningsbyrå för familjeplanering statistikförs främst besök på preventivrådgivningsbyrå.

Jourbesök: Som jourbesök på kvällar, nätter, veckoslut och helger räknas besök hos läkare på hälsovårdscentralens jourmottagning under vardagar på kvällen och natten samt under veckoslut och helger eller besök av läkare hos patienten under motsvarande tid.

Besök på dagmottagning: Besök på jour- eller tidsbeställningsmottagning dagtid.

Dag- och nattsjukvård: Besök till hälsovårdscentralernas dagsjukvård eller särskilda dagsjukhusenheter eller motsvarande vård nattetid.

Gruppbesök: En enskild gång som en person deltar i en gruppaktivitet. Summan av gruppbesöken är densamma som antalet deltagare i gruppen. Med grupper avses här inte allmänna föreläsningar, träning på eget initiativ i ett rum som är avsett för grupper eller aktivitet av motsvarande slag där instruktören inte har personlig kontakt med gruppens medlemmar eller där det inte går att identifiera deltagarna.

Företagshälsovårdsbesök: Som företagshälsovårdsbesök anges besök enligt 12 och 14 § i lagen om företagshälsovård, vilka arbetsgivaren faktureras för. De besök som statistikförs omfattar klienternas/patienternas besök på mottagningar och besök av yrkesutbildad personal hos klienten/patienten. Arbetsplatsutredningar eller besök på arbetsplatsen räknas inte hit.

Besök som avläggs av personer som inte har sin hemvist i kommunen: I första hand producerar kommunerna tjänster för invånare i den egna kommunen, men personer som bor i en annan kommun utnyttjar ofta dessa tjänster. När de sålda tjänsterna dras ifrån de tjänster som producerats själv får man som resultat den mängd tjänster som kommunen har producerat för sina invånare. En samkommun producerar inte tjänster för sig själv i samma mening som en kommun producerar (för kommuninvånarna), utan en samkommun säljer alla de tjänster som den producerar. Varje enskild köpt tjänst har alltid producerats och sålts av en annan producent. En såld tjänst har alltid producerats själv och någon annan faktureras för den.

Gemensam jour: När en eller flera kommuner arrangerar en gemensam jour och patienterna i kommunen vårdas på en hälsovårdscentral som hör till en annan kommun/samkommun, anger den kommun som arrangerar jourverksamheten dessa besök som tjänster som kommunen har producerat själv och sålt samt som besök som invånare från andra kommuner gjort. Patientens hemkommun registrerar dessa besök som köp.

Individuellt besök: Ett besök som en patient/klient gör hos en anställd eller ett besök som en anställd gör hos en patient/klient. Besöket förutsätter kontakt mellan patienten/klienten och den anställda. Ett undantag utgör de anhörigas besök utan patienten i det fall att patienten inte förmår ansvara för sin vård (t.ex. barnpatienter).

4 BILAGOR

Dessa tabellbilagor hittas på webbadressen:

<http://www.stakes.fi/SV/tilastot/aiheittain/terveyspalvelut/oppenvard/allman.htm>.

Tabell 1. Kommuninvånarnas öppenvårdsbesök i förhållande till invånarantalet efter kommun 2005

Tabell 2. Öppenvårdsbesök inom primärvården efter hälsovårdscentral och kommun 2005
Tabell 3. Besök på rådgivningsbyrå för mödravård, barnavård och familjeplanering efter hälsovårdscentral 2005

Primärvårdens öppenvårdsbesök efter verksamhetstyp, hälsovårdscentral och kommun 2005

Tabell 4. Besök hos skol- och studenthälsovården efter hälsovårdscentral 2005

Tabell 5. Företagshälsovårdsbesök efter hälsovårdscentral 2005 och 2004

Tabell 6. Hemsjukvårdsbesök efter hälsovårdscentral 2005

Tabell 7. Mentalvårdsbesök efter hälsovårdscentral 2005

Tabell 8. Fysioterapibesök efter hälsovårdscentral 2005

Tabell 9. Övriga öppenvårdsbesök efter hälsovårdscentral 2005

Läkarbesök inom primärvårdens öppenvård efter hälsovårdscentral, kommun och åldersgrupp 2004–2005

Tabell 10. Under 1 år

Tabell 11. 1–6 år

Tabell 12. 7–14 år

Tabell 13. 15–49 år

Tabell 14. 50–64 år

Tabell 15. 65–74 år

Tabell 16. 75–84 år

Tabell 17. 85 år och över

BILAGA 1. ATT OBSERVERA I HÄLSOVÅRDSCENTRALERNAS STATISTIK

Hälsovårdscentral	Hälsovårdscentralnummer	Tilläggsuppgifter
ELIMÄKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90119	Hemsjukvårdsbesöken inbegriper hemvård och hemsjukvård. Specificering omöjligt, eftersom besöken i huvudsak består av båda verksamheterna.
HANKASALMI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90140	Antal klienter och patienter kan inte uppges, eftersom patientdatasystemet förnyades 1.4.2005. Socialförvaltningen ansvarar för hemsjukvården och statistik kan inte fås från det nya patientdatasystemet. Företagshälsovårdsbesök fås inte pga. problem vid ibruktagandet av det nya systemet.
HELSINGFORS HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90152	Från och med början av 2005 är hemservicen underställd hälsovårdscentralen. I samband med detta har ca 70 procent av besöken registrerats som hemsjukvårdsbesök, trots att de kanske inbegripit hemservice.
HÄRKÄTIE HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90689	Övriga öppenvårdsbesök inbegriper psykolog- och talterapibesök, vilka inte inbegripits tidigare.
IKALIS HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90168	Jourrutinerna har ändrats. Mentalvårdsbyrån var stadens verksamhet endast en del av året (1.1 - 31.5.2005) och flyttades sedan tillbaka till Birkalands sjukvårdsdistrikt.
ILMAJOKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90169	Företagshälsovårdsbesök har även statistikförts som öppenvård. Företagshälsovårdens annan personal inbegriper även företagshälsovårdsfysioterapeutens statistik.
INIÖ HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90173	Till följd av registreringssättet kan läkarbesök efter åldersgrupp och läkarnas patientantal inte fås.
KAJANALANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSOMRÅDE	90730	Kajanas företagshälsovård har ansvaret för företagshälsovården.
REGIONEN KANGASALAS HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90616	Åldersgrupperna i vår statistik: 7-18 år, 19-54 år och 55-64 år. Skol- och studenthälsovårdens uppgifter har sammanslagits.
KANGASNIEMI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90210	Företagshälsovårdens läkarbesök inbegriper 354 jourbesök.
KARISLOJO HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90218	Indelning efter åldergrupp går inte att få.
KAUHAJOKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90226	Mentalvårdsbesök hos läkare och studenthälsovårdsbesök registreras inte skilt för sig. Företagshälsovårdsbesök ingår i gruppen "övriga öppenvårdsbesök".
GRANKULLA HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90228	Hemsjukvården har uppenbarligen innehållit lite felaktigt statistik 2004. En del av företagshälsovårdsbesöken på Övriga kommuner-blanketten.
KIIMINKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90247	Hemsjukvårdsbesöken inbegriper tre sjukskötares besök. Hemsjukvården organisatoriskt under socialförvaltningen.
KINNULA HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90248	Företagshälsovård och fysioterapi som köpt tjänst.
NORDÖSTRA SAVOLAX HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90720	Mentalvårdsbesöken är psykologbesök. Besöken på mentalvårdsbyrån under övriga öppenvårdsbesök.
KORPO HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90265	Antalet klienter har inte kunnat statistikföras.
KURIKKA HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90283	Hemsjukvårdspersonalens besöksstatistik enligt statistiken över hemvården.
KUUSAMO HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90286	Jourbesöken ökat. Kuusamo har hand om grannkommunerna Posios och Taivalkoskis nattjour under vardagar.
LAPPAJÄRVI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90304	Övriga öppenvårdsbesök innehåller även besök som gjorts av andra kommuners invånare.
LAPPO HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90308	Mentalvårdsbesöken har inte statistikförts. De ingår i andra besök som t.ex. studenthälsovårdsbesök.
LOVISANEJDENS HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90637	Jourrutinerna har ändrats.
SYDVÄSTRA SATAKUNTA HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90680	Läkarbesök har för barnrådgivningens, mödrarådgivningens med flera öppenvårdsbesöks del statistikförts fel. De totala antalen är emellertid ok.
LUUMÄKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90338	Hemsjukvården och hemservicen har sammanslagits. Hemsjukvårdsuppgifter fås inte separat. Mentalvårdstjänsterna har fått mer resurser.
LÄNGELMÄKI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90340	Längelmäki är Jämsäs avtalskommun.
MUHOS HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90357	Besök som invånare från andra kommuner gjort hos skolhälsovården samt studenthälsovårdens besök har statistikförts under skolhälsovården. Hemsjukvårdsbesök statistikförts i hemvårdens gemensamma statistik i äldreomsorgen.
NOKIA HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90375	Läkarbesöken på rådgivningsbyråer ökat pga. mer detaljerad registrering. Fysioterapibesöken innehöll tidigare felaktiga uppgifter. Därför är antalet för 2005 mindre än tidigare.
ORIVESI HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90388	Färre fysioterapigrupper än 2004.
ULEÅBORG HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90390	Mentalvårdsarbete och fysioterapi: 2004 felaktiga uppgifter, missbruksmottagning (A-klinik och ungdomsstation) ingår inte; besök hos specialläkare ingår 15 786; mentalvårdsbesök egen specialiserad sjukvård
OUTOKUMPU HÄLSOVÅRDSCENTRAL	90289	Hemsjukvården meddelar sin egen statistik.

PEMAR-SAGU HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90644	Sagu kommun producerar hemsjukvården själv.
PARKANO HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90399	Besöksuppgifterna efter åldersgrupp för 2005 är uppskattningar, eftersom det inte går att få jämförelseuppgifter ur programmet.
PIELAVESI OCH KEITELE HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90642	Samma patient kan finnas i två olika åldersgrupper. Faktiskt antal patienter är 714.
BJÖRNEBORG HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90424	Förändring i hemsjukvårdstjänsterna jämfört med föregående år pga. att tjänsterna omorganiserats tillsammans med socialförvaltningen.
BORGÅ SOCIAL- OCH HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90426	Uppgifterna är delvis uppskattningar, då statistikföringssystemet ändrats under året. Antalet klienter och patienter under en 10 månaders period. Exakta uppgifter fås inte.
PUDASJÄRVI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90429	År 2004 inbegriper mentalvårdsbesöken också besök inom uppfostrings- och familjerådgivning. År 2005 har de inbegripits i övriga öppenvårdsbesök.
PYHÄJÄRVI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90440	Sättet att registrera rådgivningsbyråbesök har ändrats. Hemsjukvården är numera hemvård och registreringssättet ett annat.
PYHÄSELKÄ HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90444	Övriga öppenvårdsbesök ökat, då alla läkartjänster varit besatta hela året och mottagningsverksamheten haft en sjukskötare mer.
PÖYTYÄ HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90649	Kommunerna Karinainen och Pöytyä sammanslogs 1.1.2005. Samtidigt överförde tidigare Karinainens hemsjukvård till Pöytyä kommuns hemvård.
RAUTJÄRVI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90460	Mentalvårdsbesöken inbegriper 2 926 besök vid enheten för psykiatrisk rehabilitering.
REGIONEN SALOS HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90719	Besöken på rådgivningsbyrå för barnavård, mödrarådgivning och familjeplanering samt i skolhälsovården har räknats samman som besök på rådgivningsbyrå med befolkningsansvar och angetts som besök på rådgivningsbyrå för mödravård.
SASTAMALA HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90729	En del av hemsjukvårdsbesöken i början av året saknas pga. förnyelse av datasystemet. Jourbesöken har minskat, då Kiikoinen, Lavia, Suodenniemi och Mouhijärvi tidigare köpt jouren från Vammala och Äetsä hälsovårdscentral. Nu ingår alla ovan nämnda kommuner i Sastamala samkommun.
NYSLOTT HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90706	Antal klienter och patienter: bara hälsocentralpatienter. Gemensam jour i annan databas och uppgifterna kan inte sammanföras. (Den gemensamma jouren hade totalt 3 044 patienter).
REGIONEN SEINÄJOKIS HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90683	Seinäjoki och Peräseinäjoki sammanslogs 1.1.2005.
SIILINJÄRVI OCH MAANINKA HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90632	Av kommunernas hemservice och samkommunen för hälso- och sjukvården har en hemvårdsenhet bildats. Besöken kan inte specificeras. Primärkommunerna meddelar hemvårdens uppgifter.
SIMO HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90495	Mentalvårdens resurser har ökat.
SJUNDEÅ HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90499	Man har köpt företagshälsovården av ett privat företag.
SOMERO HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90631	Inom hemsjukvård mer personalresurser. Även statistikprogrammet har ändrats. Hemsjukvårdsbesöken statistikförs noggrannare, liksom övriga öppenvårdsbesök, annan personal. Sjukskötarnas mottagning har utökats.
SUOMENNIEMI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90514	Suomenniemi har ingen egen hälsovårdscentral. Man köper största delen av primärvården av Savitaipale.
SYSMÅ HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90519	I början av året flyttades jouren till Heinola hälsovårdscentral, nattjouren till Päijät-Häme centralsjukhus. Två läkartjänster är öppna.
SÄKYLÄ OCH KJULO HÄLSOVÄRDSCENTRAL		Klienternas/patienternas antal är totalt 3 508. Samma patient kan finnas i två olika åldersgrupper beroende på åldern vid besöket.
FINBY HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90521	Man köper allt utom hemsjukvården av Bjärnä.
TAIVALKOSKI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90527	Åldersindelningen för invånare från andra kommuner är inte känd.
TAMMERFORS HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90532	Ökningen av antalet besök från året innan beror bl.a. på följande: personalens företagshälsovårdsstation anslöts till företagshälsovården 1.7.2005. Hemsjukvårdens och fysioterapins datasystem ändrades 2004 och registreringen av besök var bristfällig.
TOHMJÄRVI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90540	Tohmajärvi och Värtsilä sammanslogs till en kommun 1.1.2005.
TORNEÅ HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90543	Besöken på natt-, veckosluts- och helgjouren bygger ännu delvis på en uppskattning. Dessa besök specificerades endast i slutet av året.
TUSBY HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90550	Hemsjukvårdsbesöken utgör uppskattningsvis 30 procent av alla hemvårdsbesök.
NYSTAD HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90686	Hemsjukvården en uppskattning, då tillsammans med hemvården.
VELKUA HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90577	Velkua kommun har köpt övriga tjänster av Reso hälsovårdscentral.
VESILAHTI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90579	Patientantalen har inte kunnat specificeras, då patientdatasystemet togs i bruk först från och med 2006. Antalet patienter vid företagshälsovården samt kvälls-, natt- och veckoslutsbesök har inte kunnat klassificeras.
ÄHTÄRIJÄRVI HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90640	Hemsjukvården har överfört till Soini kommun fr.o.m. 1.11.2004. Sjukvårdsbesök som betalas av arbetsgivaren flyttats från övriga öppenvårdsbesök till företagshälsovårdsbesök.
ÄÄNESEUTU HÄLSOVÄRDSCENTRAL	90618	Kontrollerna av 6-åringar har övergått i huvudsak till skolhälsovårdaren.

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksissa

Laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksissa -tilasto sisältää tietoja terveyskeskuskäyntien lukumäärästä vuosittain. Terveyskeskuskäynnit esitetään jaoteltuna lääkärikäynteihin ja muun ammattihenkilökunnan käynteihin.

Käyntityypeistä on eritelty äitiysneuvolakäynnit, lastenneuvolakäynnit, perhesuunnitteluneuvolakäynnit, kouluterveydenhuollon käynnit, opiskelijaterveydenhuollon käynnit, työterveyshuollon käynnit, kotisairaanhoidokäynnit, mielenterveyskäynnit, fysioterapiakäynnit sekä muut avohoitokäynnit. Lääkärikäynnit on lisäksi jaoteltu käynteihin päivävastaanotolla ja päivystyskäynteihin. Lääkärikäyntien lukumäärä ja lääkärin potilaiden lukumäärä ilmoitetaan ikäryhmittäin.

Kuntakohtaiset tiedot julkaistaan internetissä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämissivustolla eli Stakesin www-sivuilla. Kuntien terveyskeskukset ilmoittavat käynnit jaoteltuna oman kunnan asukkaiden käynteihin ja ulkokuntalaisten käynteihin. Kuntayhtymien terveyskeskukset ilmoittavat jokaisen jäsenkunnan asukkaiden käynnit erikseen sekä ulkokuntalaisten käynnit yhteensä.

Tilastotiedotteessa esitetään lukumäärätietoja perusterveydenhuollon avohoitokäyntien lukumäärästä sairaanhoitopiireittäin ja koko maan tasolla. Käyntimäärät ilmaistaan kokonaislukuina ja suhteutettuna tuhanta asukasta kohti. Lisäksi kerrotaan käyntimäärän prosentuaalinen muutos edellisen vuoden vastaavaan lukuun verrattuna.

Tiedote on tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada nopeasti mahdollisimman ajantasaista tietoa perusterveydenhuollon avohoitokäyntien lukumäärästä Suomessa.

Tilastotiedotteen tekstiosassa on selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tietojen keruu perustuu Stakesin tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusterveydenhuollon avohoitokäyntitiedot on kerätty kaikista Suomen terveyskeskuksista lukuun ottamatta Ahvenanmaata. Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista henkilöistä, jotka ovat käyneet terveyskeskuksen vastaanotolla vuoden aikana. Tiedonkeruu toteutetaan kerran vuodessa sähköisillä tiedonkeruulomakkeilla. Lomakkeiden tiedot tarkistetaan ja tallennetaan sähköiseen tietokantaan. Tilaston kattavuudessa pyritään aina sataan prosenttiin.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tiedot ovat oikeita, jos tiedonantajat ovat antaneet ne oikein. Tilastotietoja verrataan edellisen vuoden vastaaviin lukumääriin ja epäselvät tapaukset tarkistetaan terveyskeskuksista. Kuntakohtaiset ennakkotilastot julkaistaan alkukesästä internetissä, jonka jälkeen terveyskeskuksilla on vielä mahdollisuus täydentää ja korjata omia tilastotietojaan.

Ennakkotilaston on todettu olevan hyvin lähellä todellista lukumäärää. Yleensä ennakkotilastossa ilmoitetut lukumäärät kasvavat hieman lopullisessa tilastossa, koska kaikkia tietoja ei aina saada ennakkotilaston julkaisuun mennessä. Tilastosta löytyneet mahdolliset virheet korjataan lopulliseen tilastoon.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksissa on Stakesin kerran vuodessa tuottama tilasto. Ennakkotiedot ilmestyvät kesäkuussa ja lopullinen tilastotiedote ilmestyy syyskuussa. Tilasto sisältää terveyskeskuskäynnit edellisen vuoden aikana.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedotteet lähetetään terveyskeskusten johtaville lääkäreille ja julkaistaan Stakesin internet-sivuilla osoitteessa <http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Terveyspalvelut/avohoido/index.htm>

Tilastojen vertailukelpoisuus

Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit terveyskeskuksissa kerättiin ensimmäisen kerran vuodelta 1972 silloin voimaan astuneen kansanterveyslain perusteella. Tilastotiedot kerättiin terveyskeskuk-sittain vuoteen 1993 asti, mistä lähtien tiedot on kerätty kunnittain.

Tiedonkeruun sisältö on vaihdellut vuosikymmenien aikana. Vuosina 1972–1993 tietosisältö pysyi melko samanlaisena. Tiedonkeruu sisälsi tiedot terveyskeskuksen väestöstä, toiminnasta, kustan-nuksista, sairaansijoista ja hoitopäivistä, laboratorio- ja röntgentoiminnasta sekä terveyskeskuksen henkilökunnasta. Vuodesta 1980 tietosisältöön lisättiin vielä työajan käyttöä koskevia lukuja sekä tulojen ja menojen erittelyä toimintakohtaisesti. Vuoteen 1993 asti käyntitiedot ilmoitettiin jaoteltuna terveydenhuollon ja sairaanhoidon käynteihin.

Vuonna 1993 tiedonkeruusta poistettiin kustannus-, henkilökunta-, sairaansija- ja vuodeosasto-hoitotietojen keruu. Terveyskeskukset toimittivat tilastotiedot paperimuodossa Kuntaliittoon, joka vastasi tilastojen keräämisestä ja raportoinnista. Vuodesta 2002 tiedonkeruu siirtyi Stakesille ja samalla tiedonkeruu muuttui sähköiseksi. Samalla tiedonkeruun sisältöä ja toteutusta on alettu kehittää nykyajan vaatimuksia vastaavaan muotoon. Peruslukumäärätiedonkeruun lisäksi on osasta terveyskeskuksia kerätty pilottiluontoisesti tarkempia, henkilötunnustasoisia aineistoja.

Perusterveydenhuollon avohoitokäyntien terveyskeskuksissa käsitteet ja määritelmät ovat pysyneet koko ajan samoina.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedote sisältää koko maan kattavasti tiedot perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä terveyskeskuksissa. Ennakkotilaston lukumäärät on verrattavissa lopullisen vuositilaston luku-määriin.

Kvalitetsbeskrivning för publikation i serien FOS

Statistikuppgifternas relevans

Öppenvårdsbesöken inom primärvården på hälsovårdscentralerna innehåller uppgifter om det årliga antalet besök på hälsovårdscentralerna. Hälsocentralbesöken redovisas indelade i besök hos läkare eller annan personal. Besökstyperna har specificerats som besök på rådgivningsbyråer för mödravård, barnavård och familjeplanering, besök inom skolhälsovård, studenthälsovård och företagshälsovård, hemsjukvårds- och mentalvårdsbesök, fysioterapibesök samt övriga öppenvårdsbesök. Läkarbesöken har dessutom delats in i besök på dagmottagning och jourbesök. Antalet läkarbesök och antalet patienter per läkare anges efter åldersgrupp.

Uppgifterna om enskilda kommuner publiceras på Stakes webbsidor. Kommunernas hälsovårdscentraler meddelar antalen besök indelade efter besök som de egna kommuninvånarna gjort och besök som invånare från andra kommuner gjort. Samkommunernas hälsovårdscentraler meddelar antalet besök för varje enskild medlemskommun samt det totala antalet besök som invånare från andra kommuner gjort. I statistikmeddelandet redovisas antalet öppenvårdsbesök inom primärvården för varje sjukvårdsdistrikt och hela landet. Antalet besök anges i hela tal och per 1 000 invånare samt som procentuella förändringar jämfört med de motsvarande antalen föregående år.

Meddelandet riktar sig till hälso- och sjukvårdspersonal, förvaltningsmyndigheter, planerare och forskare, som snabbt behöver så aktuella uppgifter som möjligt om antalet öppenvårdsbesök inom primärvården i Finland.

I statistikmeddelandet förklaras de använda begreppen och definitionerna.

Insamlingen av uppgifter grundar sig på lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) (409/2001).

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Uppgifterna om öppenvårdsbesök inom primärvården har samlats in från alla hälsovårdscentraler i Finland med undantag av Åland. Populationen i statistiken utgörs av alla personer som har besökt hälsovårdscentralernas mottagningar under året. Datainsamlingen genomförs genom elektroniska formulär en gång per år. Uppgifterna i formulären kontrolleras och lagras därefter i en elektronisk databas. Man strävar alltid efter att täckningen av statistiken skall vara 100 procent.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Uppgifterna är korrekta om uppgiftslämnarna har lämnat dem rätt. Statistikuppgifterna jämförs med motsvarande antal föregående år och oklara fall kontrolleras hos de berörda hälsovårdscentralerna. Den preliminära statistiken om enskilda kommuner offentliggörs i början av sommaren på internet, varefter hälsovårdscentralerna ännu har möjlighet att komplettera och korrigera sina statistikuppgifter.

Den preliminära statistiken har konstaterats ligga mycket nära det faktiska antalet. I allmänhet ökar de antal som angetts i den preliminära statistiken lite i den slutliga statistiken, eftersom alla uppgifter inte alltid fås innan den preliminära statistiken ges ut. Eventuella fel som hittas i statistiken korrigeras i den slutliga statistiken.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet i publikationerna

Statistiken över primärvårdens öppenvårdsbesök på hälsovårdscentralerna sammanställs av Stakes en gång per år. De preliminära uppgifterna offentliggörs i juni och det slutliga statistikmeddelandet ges ut i september. Statistiken innehåller de hälsocentralbesök som gjorts det föregående året.

Tillgång till uppgifterna och deras transparens/tydlighet

Statistikmeddelandena sänds till chefläkarna på hälsovårdscentralerna och offentliggörs på Stakes webbsidor på adressen
<http://www.stakes.fi/sv/tilastot/aiheittain/terveyspalvelut/oppenvard/allman.htm>

Statistikens jämförbarhet

Uppgifter om öppenvårdsbesöken inom primärvården på hälsovårdscentralerna samlades in för första gången 1972, när folkhälsolagen trädde i kraft. Statistikuppgifterna samlades in indelade efter enskilda hälsovårdscentraler fram till 1993, varefter man samlat in uppgifterna efter kommun.

Datainsamlingens innehåll har varierat under de olika decennierna. Under åren 1972–1993 ändrades det nästan inte alls. Datainsamlingen omfattade uppgifter om befolkningen inom hälsovårdscentralens område, hälsovårdscentralens verksamhet, kostnader, antal bäddplatser och vårddygn, laboratorie- och röntgenverksamhet samt personal. År 1980 utvidgades datainnehållet med uppgifter om hur arbetstiden användes. Dessutom specificerades inkomster och utgifter efter verksamhet. Fram till 1993 meddelades besöksuppgifterna indelade i hälsovårdsbesök och sjukvårdsbesök.

År 1993 upphörde man att samla in uppgifter om kostnader, personal, bäddplatser och slutenvård. Hälsovårdscentralerna lämnade in uppgifterna i pappersform till kommunförbundet, som ansvarade för sammanställandet och rapporteringen av statistiken. Från och med 2002 övertog Stakes datainsamlingen och samtidigt blev den elektronisk. Dessutom började man utveckla både innehållet och genomförandet av datainsamlingen så att formen motsvarar nutidens krav. Utöver insamlingen av uppgifter om grundtal har man på försök samlat in mer detaljerade data på personbeteckningsnivå från hälsovårdscentralerna.

I övrigt har begreppen och definitionerna inom primärvårdens öppenvård på hälsovårdscentralerna varit desamma hela tiden.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikmeddelandet innehåller uppgifter från hela landet om öppenvårdsbesök inom primärvården på hälsovårdscentraler. Antalen i den preliminära statistiken är jämförbara med antalen i den slutliga årsstatistiken.